

Β β

το **βαγόνι** (του βαγονιού, των βαγονιών) ουσ.:

1. το βαγόνι είναι καθένα από τα χωριστά μέρη του τρένου που κινούνται πάνω σε ράγες και μεταφέρουν επιβάτες ή εμπορεύματα: *Τα βαγόνια στα καινούρια τρένα έχουν μεγάλα και άνετα καθίσματα.*

2. ένα βαγόνι με κάτι είναι τόση ποσότητα από αυτό, όση χωράει σε ένα βαγόνι: *Έστειλαν δέκα βαγόνια βαμβάκι στη Βουλγαρία.*

το **βάδην** ουσ.: το βάδην είναι ο αγώνας δρόμου, κατά τον οποίο το πίσω πόδι του αθλητή δεν πρέπει να σηκώνεται πριν να πατήσει το μπροστινό πόδι στο έδαφος: *Είναι πρωταθλητής στο βάδην.*

△ Η λέξη βάδην δεν κλίνεται.

βαδίζω (βάδισα) ρημ.:

1. όταν βαδίζουμε, προχωράμε με τα πόδια (= περπατάω): *Βαδίζει γρήγορα.*

2. κάνουμε μια απόσταση με τα πόδια σημαίνει ότι βαδίζουμε (= περπατάω): *Βαδίζει μία ώρα την ημέρα, γιατί κάνει καλό στην καρδιά.*

3. λέμε ότι κάποιος οδηγείται σε μια κατάσταση όταν βαδίζει προς αυτή: *Βαδίζει στην καταστροφή.*

ΕΚΦΡ. βαδίζω στα χνάρια

βαδίζω στα χνάρια ΕΚΦΡ.: όταν βαδίζουμε στα χνάρια κάποιου, κάνουμε ό,τι κάνει κι αυτός, τον μιμούμαστε: *Βάδισε στα χνάρια του πατέρα του κι έγινε κι αυτός ηθοποιός.*

το **βάδισμα** (του βαδίσματος, των βαδισμάτων) ουσ.:

1. βάδισμα κάνουμε όταν πηγαίνουμε κάπου με τα πόδια (= περπάτημα): *Το βάδισμα είναι υγεία, λένε οι γιατροί.*

2. το βάδισμα είναι ο τρόπος με τον οποίο βαδίζει κάποιος (= βήμα, περπάτημα): *Έχει γρήγορο βάδισμα.*

η **βαζελίνη** (της βαζελίνης) ουσ.: η βαζελίνη είναι μια διάφανη αλοιφή, που τη χρησιμοποιούμε για να προστατέψουμε το δέρμα μας: *Άλειψε με βαζελίνη τα χέρια της για να μαλακώσουν.*

△ Η λέξη βαζελίνη δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

το **βάζο** (του βάζου, των βάζων) ουσ.:

1. βάζο λέμε το ανθοδοχείο: *Βάλε τα λουλούδια στο βάζο.*

2. το βάζο είναι ένα αντικείμενο, συνήθως από γυαλί, που κλείνει με καπάκι ή άλλο σκέπασμα, μέσα στο οποίο φυλάμε διάφορα τρόφιμα: *Έφτιαξε γλυκό του κουταλιού και το φύλαξε σε γυάλινο βάζο.*

3. ένα βάζο μαρμελάδα ή κάτι άλλο είναι τόση μαρμελάδα ή κάτι άλλο, όση χωράει σε ένα

βάζο: *Έφαγε ένα βάζο ελιές και τον πόνεσε η κοιλιά του.*

βάζω (έβαλα, βάλθηκα, βαλμένος) ρημ.:

1. όταν βάζουμε κάτι σε μια θέση, το μεταφέρουμε εκεί, συνήθως με τα χέρια (= τοποθετώ ≠ βγάζω): *Το βιβλίο το έβαλα στο ράφι. / Έβαλε τα κλειδιά στην τσάντα της. / Θα βάλει μια ταινία στο βίντεο.*

2. βάζουμε ρούχα ή κοσμήματα όταν τα φοράμε (≠ βγάζω): *Έβαλε τα γυαλιά της για να βλέπει καλύτερα. / Βάλε παλτό, κάνει κρύο.*

3. όταν βάζουμε κάποιον να κάνει κάτι, τον αναγκάζουμε να το κάνει (= υποχρεώνω): *Τον έβαλε να ξαναγράψει την άσκηση.*

4. όταν βάζουμε κιλά ή βάρος, παχαίνουμε (= παίρνω ≠ χάνω): *Έβαλε τρία κιλά σε ένα μήνα.*

5. όταν βάζουμε σε κάποιον φαγητό ή ποτό, του δίνουμε να φάει ή να πιει (= σερβίρω): *Βάλε φέτα και λίγες πατάτες στα παιδιά.*

6. όταν βάζουμε χρήματα στην τράπεζα, τα φυλάμε στην τράπεζα (= καταθέτω): *Κάθε μήνα βάζει το μισθό της στην τράπεζα.*

7. όταν βάζουμε τα γέλια, τις φωνές κτλ., αρχίζουμε να γελάμε, να φωνάζουμε κτλ. (= μπηγώ, πατάω): *Μόλις τον μαλώσεις, βάζει τα κλάματα.*

8. όταν κάποιος βάζει υποψηφιότητα σε εκλογές, είναι υποψήφιος (= κατεβαίνω): *Είναι η δεύτερη φορά που βάζει για βουλευτής.*

9. όταν βάζουμε βαθμό σε κάποιον, τον βαθμολογούμε: *Του έβαλε άριστα στα μαθηματικά.*

10. όταν κάποιος βάζει γκολ, πόντο ή καλάθι, καταφέρνει να το στείλει στο τέρμα, στο καλάθι κτλ. (= πετυχαίνω): *Ήθελε να βάλει αυτός το γκολ της νίκης.*

11. βάλθηκα ΠΑΘ.: λέμε ότι κάποιος βάλθηκε να κάνει κάτι όταν προσπαθεί να το πετύχει (= επιχειρώ): *Βάλθηκε να μας πείσει ότι έχει δικιο.*

ΕΚΦΡ. βάζω ένα χέρι, βάζω κάτω, βάζω μέσα, βάζω μπρος, βάζω μπροστά, βάζω μυαλό, βάζω σε σκέψεις, βάζω σε τάξη, βάζω στη θέση του, βάζω στην άκρη, βάζω στο μάτι, βάζω τα γυαλιά, βάζω τα δυνατά μου, βάζω τα δύο πόδια σ' ένα παπούτσι, βάζω την ουρά στα σκέλια, βάζω το μαχαίρι στο λαιμό, βάζω το χέρι μου στη φωτιά, δεν το βάζει ο νους μου, δεν το βάζω κάτω, τα βάζω, το βάζω στα πόδια

βάζω ένα χέρι και **βάζω ένα χεράκι** ΕΚΦΡ.: το λέμε όταν βοηθάμε σε κάτι: *Βάζεις ένα χεράκι να κουβαλήσουμε το γραφείο;*

βάζω κάτω ΕΚΦΡ.: όταν βάζουμε κάποιον κάτω, τον νικάμε: *Έβαλε κάτω ακόμα και το μεγαλύτερο αδερφό της στο τρέξιμο!*

βάζω μέσα ΕΚΦΡ.: όταν βάζουμε κάποιον μέσα, τον κλείνουμε στη φυλακή (= φυλακίζω): *Τον έβαλαν μέσα για ληστεία σε τράπεζα.*

βάζω μπρος ΕΚΦΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): όταν βάζουμε μπρος να κάνουμε κάτι, αρχίζουμε να το κάνουμε:

Μόλις τέλειωσε το σχολείο, έβαλε μπρος να μάθει να οδηγεί.

βάζω μπροστά ΕΚΦΡ.: όταν βάζουμε ένα μηχάνημα μπροστά, το κάνουμε να ξεκινήσει: *Βάλε μπροστά το αυτοκίνητο για να φύγουμε.*

βάζω μυαλό ΕΚΦΡ.: όταν βάζουμε μυαλό, γινόμαστε πιο λογικοί, μαθαίνουμε από τα λάθη μας: *Κοίτα τώρα που βγήκες από τη φυλακή να βάλεις μυαλό και ν' αλλάξεις ζωή.*

βάζω σε σκέψεις ΕΚΦΡ.: όταν κάποιος με βάζει σε σκέψεις, με κάνει να σκεφτώ πράγματα που δεν τα είχα σκεφτεί πριν (= προβληματίζω): *Αυτό που με βάζει σε σκέψεις είναι το γιατί δε μου είπε την αλήθεια νωρίτερα.*

βάζω σε τάξη ΕΚΦΡ.: όταν βάζουμε κάτι σε τάξη, το οργανώνουμε όπως πρέπει, το τακτοποιούμε: *Μάζεψε τα χαρτιά σου και βάλε σε τάξη το γραφείο σου.*

βάζω στη θέση του ΕΚΦΡ.: όταν βάζουμε κάποιον στη θέση του, του δείχνουμε ότι αυτό που κάνει δεν είναι σωστό ή ότι δεν έχει δικίο: *Τη διέκοψε την ώρα που μιλούσε, αλλά αυτή τον κοίταξε αυστηρά και τον έβαλε στη θέση του.*

βάζω στην άκρη ΕΚΦΡ.: όταν βάζουμε κάποια χρήματα στην άκρη, τα φυλάμε για μια ώρα ανάγκης (= βάζω στην μπάντα): *Έβαζε κάποια χρήματα στην άκρη για να αγοράσει σπίτι.*

βάζω στο μάτι ΕΚΦΡ.:

1. όταν βάζουμε κάποιον στο μάτι, τον αντιπαθούμε πολύ και θέλουμε να του κάνουμε κακό (= έχω στο μάτι): *Έτσι και σε βάλει στο μάτι ο διευθυντής, τίποτα δε σε γλιτώνει!*

2. όταν βάζουμε κάτι στο μάτι, θέλουμε πολύ να γίνει δικό μας: *Έβαλε στο μάτι ένα καινούριο μοντέλο κινητού.*

βάζω τα γυαλιά ΕΚΦΡ.: λέμε ότι βάζουμε τα γυαλιά σε κάποιον όταν φαινόμαστε καλύτεροι ή εξυπνότεροι από αυτόν: *Είναι σάϊνι ο μικρός! Να φανταστείτε ότι βάζει τα γυαλιά στους δασκάλους του.*

βάζω τα δυνατά μου ΕΚΦΡ.: όταν βάζουμε τα δυνατά μας, κάνουμε το καλύτερο που μπορούμε για να πετύχουμε κάτι: *Έβαλε τα δυνατά της για να βγει πρώτη στην τάξη.*

βάζω τα δύο πόδια σ' ένα παπούτσι ΕΚΦΡ.: το λέμε όταν κάποιος μας ζορίζει πολύ: *Ο νέος μαθηματικός τούς έβαλε τα δύο πόδια σ' ένα παπούτσι και δεν έρχεται κανείς τους αδιάβαστος.*

βάζω την ουρά στα σκέλια ΕΚΦΡ.: το λέμε για κάποιον που υποχωρεί ντροπιασμένος: *Κατάλαβε ότι είχε άδικο και έβαλε την ουρά στα σκέλια.*

βάζω το μαχαίρι στο λαιμό ΕΚΦΡ.: όταν βάζουμε το μαχαίρι στο λαιμό κάποιου, τον πιέζουμε πολύ για κάτι: *Του 'βαλε το μαχαίρι στο λαιμό για να του απαντήσει μέχρι αύριο.*

βάζω το χέρι μου στη φωτιά ΕΚΦΡ.: το λέμε όταν θέλουμε να τονίσουμε ότι είμαστε πολύ σίγουροι για κάτι (= κόβω το λαιμό μου): *Βάζει το χέρι της στη φωτιά ότι ο πίνακας είναι αυθεντικός.*

βαθαίνω (βάθυνα) ΡΗΜ.:

1. όταν βαθαίνουμε μια τρύπα ή άλλο άνοιγμα, το σκάβουμε για να το κάνουμε πιο βαθύ: *Έσκαψαν το πηγάδι για να το βαθύνουν.*

2. **βαθαίνει** 3^ο ΠΡ.: όταν κάτι βαθαίνει, γίνεται πιο βαθύ: *Πρόσεχε, γιατί η θάλασσα βαθαίνει απότομα.*

βαθιά ΕΠΙΡΡ.:

1. όταν κάτι βρίσκεται βαθιά κάπου, βρίσκεται σε μεγάλο βάθος: *Έσκαψε βαθιά για να θάψει το σεντούκι με το θησαυρό.*

2. όταν κοιμόμαστε βαθιά, δεν ξυπνάμε εύκολα: *Η άρρωστη κοιμόταν βαθιά και ήρεμα.*

3. το χρησιμοποιούμε για ένα συναίσθημα που είναι πολύ έντονο και δυνατό: *Ένιωσα βαθιά συγκινημένος για την τιμή που του έκαναν.*

η **βαθμολογία** (της βαθμολογίας, των βαθμολογιών) ΟΥΣ.: η βαθμολογία είναι ο βαθμός ή οι βαθμοί που παίρνει κάποιος στο σχολείο, σε διαγωνισμό, σε άθλημα κτλ.: *Στον έλεγχο είχα καλή βαθμολογία σε όλα τα μαθήματα. / Η ομάδα πέρασε στη δεύτερη θέση της βαθμολογίας.*

βαθμολογώ (βαθμολόγησα), **βαθμολογούμαι** (βαθμολογήθηκα, βαθμολογημένος) ΡΗΜ.: βαθμολογούμε ένα μαθητή όταν του βάζουμε βαθμό για να δείξουμε πόσο καλός είναι: *Βαθμολόγησε το γραπτό του με άριστα. / Τους βαθμολόγησε αυστηρά.*

ο **βαθμός** (του βαθμού, των βαθμών) ΟΥΣ.:

1. με το βαθμό μετράμε διάφορα μεγέθη, όπως τη θερμοκρασία, το σεισμό, τη μυωπία κ.ά.: *Έχει πέντε βαθμούς μυωπία. / Έγινε δυνατός σεισμός έξι βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ.*

2. ο βαθμός δείχνει το πόσο πολύ υπάρχει ή γίνεται κάτι (= επίπεδο): *Η κατάσταση της υγείας του έχει βελτιωθεί σε μεγάλο βαθμό.*

3. ο βαθμός δείχνει πόσο καλά τα καταφέρνει κάποιος στο σχολείο, σε διαγωνισμό, σε άθλημα κτλ.: *Στο διαγώνισμα της γεωγραφίας πήρε χαμηλό βαθμό. / Μετά τη σημερινή νίκη η ομάδα μας προηγείται με τρεις βαθμούς.*

4. ο βαθμός δείχνει τη θέση που έχει κάποιος στο στρατό, στην αστυνομία κτλ.: *Πήρε το βαθμό του αντιστράτηγου.*

το **βάθος** (του βάθους, των βαθών) ΟΥΣ.:

1. το βάθος σε μια τρύπα ή στη θάλασσα είναι η απόσταση από την κορυφή μέχρι το κατώτερο σημείο της: *Το πηγάδι έχει μεγάλο βάθος.*

2. το βάθος μιας ντουλάπας είναι η απόσταση από την μπροστινή πλευρά της μέχρι την πίσω: *Προχώρησα σε μεγάλο βάθος μέσα στη σπηλιά.*

3. βάθος λέμε το πιο μακρινό σημείο στο χρόνο ή στον τόπο: *Διέκρινε ένα πλοίο στο βάθος του ορίζοντα.*

4. βάθη ΠΛΗΘ.: τα βάθη της θάλασσας είναι ο βυθός: *Το πλοίο βούλιαξε και χάθηκε στα βάθη του ωκεανού.*

ΕΚΦΡ. ή του ύψους ή του βάθους, κατά βάθος
το **βαθούλωμα** (του βαθουλώματος, των βαθουλωμάτων) ΟΥΣ.: το βαθούλωμα είναι το κομμάτι μιας επιφάνειας που μοιάζει με τρύπα και μπαίνει πιο μέσα από τα άλλα ($\neq$ εξόγκωμα): *Από το χτύπημα δημιουργήθηκε ένα βαθούλωμα στην πόρτα του αυτοκινήτου.*

το **βάθρο** (του βάθρου, των βάθρων) ΟΥΣ.: το βάθρο είναι μια ψηλή κατασκευή, πάνω στην οποία στέκεται κάποιος ή στηρίζεται κάτι: *Το άγαλμα τοποθετήθηκε πάνω σε μαρμάρινο βάθρο.* (= βάση, στήριγμα) / *Ανέβηκε πάνω σε ξύλινο βάθρο για να μιλήσει στο λαό.* (= βήμα)

ο **βαθύπλουτος**, η **βαθύπλουτη**, το **βαθύπλουτο** ΕΠΙΘ.: όταν κάποιος είναι βαθύπλουτος, είναι πάρα πολύ πλούσιος (= πάμπλουτος, ζάμπλουτος $\neq$ πάμφτωχος): *Κληρονόμησε την περιουσία του βαθύπλουτου θείου του.*

ο **βαθύς**, η **βαθιά**, το **βαθύ** ΕΠΙΘ.:

1. όταν κάτι είναι βαθύ, έχει μεγάλο βάθος ($\neq$ αβαθής, ρηχός): *Το πηγάδι της αυλής μας είναι πολύ βαθύ.*

2. όταν κάτι είναι βαθύ, φτάνει πολύ βαθιά ($\neq$ επιφανειακός): *Έχασε πολύ αίμα, γιατί το τραύμα του ήταν βαθύ.*

3. λέμε ότι κάτι είναι βαθύ όταν είναι πυκνό και δεν μπορούμε να δούμε μέσα από αυτό (= πηχτός): *Μες στο βαθύ σκοτάδι δεν μπορούσε να διακρίνει τίποτα.*

4. χρησιμοποιούμε τη λέξη "βαθύς" για να τονίσουμε ότι κάτι είναι πολύ σοβαρό ή δυνατό: *Η περιπέτειά του έχει προκαλέσει βαθιά συγκίνηση στην κοινή γνώμη.* (= έντονος, δυνατός)

5. όταν ένα χρώμα είναι βαθύ, είναι έντονο και κάπως σκούρο (= σκούρος $\neq$ ανοιχτός): *Το κρασί είχε ένα βαθύ κόκκινο χρώμα.*

ΕΚΦΡ. κολυμπάω στα βαθιά, στα βαθιά

ο **βακαλάος** (του βακαλάου, των βακαλάων) ΟΥΣ. (ΕΠΙΣ.): ο μπακαλιάρος: *Τόνοι βακαλάου ψαρεύονται καθημερινά στον Ατλαντικό ωκεανό.*

το **βαλανίδι** (του βαλανιδιού, των βαλανιδιών) ΟΥΣ. (ΑΝΕΠΙΣ.): έτσι λέμε αλλιώς το βελανίδι

η **βαλανιδιά** (της βαλανιδιάς, των βαλανιδιών) ΟΥΣ. (ΑΝΕΠΙΣ.): έτσι λέμε αλλιώς τη βελανιδιά

η **βαλβίδα** (της βαλβίδας, των βαλβίδων) ΟΥΣ.:

1. η βαλβίδα είναι ένα αντικείμενο που τοποθετείται σε ένα σωλήνα για να ρυθμίζουμε πόσο υγρό ή πόσο αέριο θα περνάει μέσα από αυτόν: *Έβγαλα τη βαλβίδα από τη χύτρα για να βγει ο ατμός.*

2. (ΙΑΤΡ.) στην ιατρική, η βαλβίδα είναι το μηχανήμα που βάζουν οι γιατροί στην καρδιά μας όταν έχει κάποια σοβαρή βλάβη: *Ο θεός μου είχε πρόβλημα με την καρδιά του και έβαλε τεχνητή βαλβίδα.*

η **βαλίτσα** (της βαλίτσας, των βαλιτσών) ΟΥΣ.:

1. η βαλίτσα είναι μια μεγάλη τσάντα με επίπεδες πλευρές, μέσα στην οποία μεταφέρουμε τα πράγματά μας όταν ταξιδεύουμε: *Ετοιμάζει τη βαλίτσα του για το ταξίδι.*

2. μια βαλίτσα ρούχα είναι τόσα ρούχα, όσα χωράει μία βαλίτσα: *Οι πρόσφυγες άφησαν τα σπίτια τους και έφυγαν μόνο με μια βαλίτσα ρούχα.*

το **βαλιτσάκι** ΟΥΣ.:

1. το βαλιτσάκι είναι η μικρή βαλίτσα: *Ετοίμασε ένα βαλιτσάκι με δυο ρούχα για το Σαββατοκύριακο.*

2. το βαλιτσάκι είναι η τσάντα από σκληρό υλικό που χρησιμοποιούν οι τεχνίτες για να μεταφέρουν τα εργαλεία της δουλειάς τους: *Ο ηλεκτρολόγος πήρε ένα κατασβίδι μέσα από το βαλιτσάκι του.*

⚠ Η λέξη βαλιτσάκι δεν έχει γενική στον ενικό και στον πληθυντικό αριθμό.

το **βαλς** ΟΥΣ.:

1. το βαλς είναι ένας ευρωπαϊκός χορός που χορεύεται από ζευγάρια, που κάνουν κύκλους στο ρυθμό της μουσικής: *Στη δεξίωση οι καλεσμένοι χόρεψαν βαλς.*

2. βαλς λέμε το μουσικό κομμάτι που έχει αυτό το ρυθμό: *Η ορχήστρα του κέντρου έπαιξε το αγαπημένο μου βαλς.*

⚠ Η λέξη βαλς δεν κλίνεται.

το **βάλσαμο** (του βάλσαμου, των βάλσαμων) ΟΥΣ.:

1. το βάλσαμο είναι μια λιπαρή ουσία που βγαίνει από άνθη φυτών και την απλώνουμε πάνω σε πληγές σαν φάρμακο: *Αλείψτε λίγο βάλσαμο στην πληγή κι αμέσως θα ανακουφιστείτε.*

2. βάλσαμο λέμε καθετί που μας ευχαριστεί πολύ ή μας κάνει να μη νιώθουμε πόνο, θλίψη κτλ.: *Βάλσαμο ήταν τα λόγια του και ελάφρυναν τον πόνο της ψυχής μου.*

βαλσαμώνω (βαλσάμωσα), **βαλσαμώνομαι** (βαλσαμώθηκα, βαλσαμωμένος) ΡΗΜ.: βαλσαμώνουν με ειδικές ουσίες το νεκρό σώμα για να μη λιώσει (= ταριχεύω): *Βαλσαμώνει πουλιά.*

ο **βάλτος** (του βάλτου, των βάλτων) ΟΥΣ.: ο βάλτος είναι ένα κομμάτι γης που σκεπάζεται από ρηχά νερά που δεν κινούνται (= έλος, βούρκος): *Τα νερά του βάλτου είναι βρόμικα. / Στους βάλτους μαζεύονται πολλά κουνούπια.*

ο **βαλτώδης**, η **βαλτώδης**, το **βαλτώδες** ΕΠΙΘ.: όταν μια περιοχή είναι βαλτώδης, έχει πολλούς βάλτους (= ελώδης): *Η όχθη της Μικρής Πρέσπας είναι βαλτώδης, γεμάτη νούφαρα και πυκνές καλαμιές.*

το **βαμβακερό** (του βαμβακερού, των βαμβακερών) ΟΥΣ.: το βαμβακερό είναι το ρούχο που είναι φτιαγμένο από βαμβάκι: *Τα βαμβακερά φοριούνται περισσότερο το καλοκαίρι.*

ο **βαμβακερός**, η **βαμβακερή**, το **βαμβακερό** ΕΠΙΘ.: όταν ένα ύφασμα ή ένα ρούχο είναι βαμβακερό, είναι φτιαγμένο από βαμβάκι: *Τα*

βαμβακερά ρούχα είναι δροσερά και τα φοράμε το καλοκαίρι.

το **βαμβάκι** (του βαμβακιού, των βαμβακιών) ΟΥΣ.:

1. το βαμβάκι είναι το άσπρο και απαλό υλικό που βγαίνει από το φυτό βαμβακιά και το χρησιμοποιούμε για να καθαρίζουμε πληγές ή λεκέδες, αφού βάλουμε πάνω του νερό, οινόπνευμα, κτλ.: *Καθαρίστε τους λεκέδες με ένα βαμβάκι με οινόπνευμα και αμέσως ξεπλύνετε.*

2. το βαμβάκι είναι το φυτό από το οποίο βγαίνει το βαμβάκι (= βαμβακιά): *Πολλοί αγρότες ασχολούνται με την καλλιέργεια του βαμβακιού.*

3. το βαμβάκι είναι η λεπτή κλωστή που φτιάχνουμε από το χνούδι του φυτού βαμβακιά και τη χρησιμοποιούμε για να φτιάχνουμε υφάσματα: *Αυτά τα εσώρουχα είναι φτιαγμένα από βαμβάκι.*

το **βαμπάκι** (του βαμπακιού, των βαμπακιών) ΟΥΣ. (ΑΝΕΠΙΣ.): έτσι λέγεται αλλιώς το βαμβάκι: *Έβλεπαν τους χωρικούς στα χωράφια να μαζεύουν βαμπάκι.*

βάνουσα ΕΠΙΡΡ.: όταν κάποιος φέρεται βάνουσα, φέρεται με σκληρό και βίαιο τρόπο (= βάρβαρα, βία): *Υπάρχουν χώρες όπου τα ανθρώπινα δικαιώματα παραβιάζονται βάνουσα.*

ο **βάνουσος**, η **βάνουση**, το **βάνουσο** ΕΠΙΘ.:

1. όταν κάποιος είναι βάνουσος, συμπεριφέρεται με σκληρό και βίαιο τρόπο (= βάρβαρος, βίαιος): *Ένας βάνουσος αξιωματικός έσπρωξε με δύναμη το γέροντα.*

2. όταν μία πράξη είναι βάνουση, γίνεται με σκληρότητα και βία (= άγριος): *Έπесе θύμα βάνουσης επίθεσης.*

ο **βάνδαλος** (του βανδάλου, των βανδάλων) ΟΥΣ.: ο βάνδαλος είναι αυτός που προκαλεί καταστροφές: *Βάνδαλοι προκάλεσαν ζημιές με πέτρες στις βιτρίνες των καταστημάτων.*

η **βανίλια** (της βανίλιας) ΟΥΣ.:

1. η βανίλια είναι σκόνη με δυνατό άρωμα, που τη βάζουμε σε γλυκά και σε ποτά για να πάρουν το άρωμά της: *Κουλουράκια βανίλιας. / Παγωτό με γέυση βανίλιας.*

2. η βανίλια είναι γλυκό του κουταλιού με άσπρο χρώμα, που γίνεται με μαστίχα Χίου και άρωμα βανίλιας και σερβίρεται μέσα σε ένα ποτήρι κρύο νερό με το κουταλάκι (= υποβρύχιο, μαστίχα): *Μας κέρασε γλυκό νεραντζάκι και βανίλια.*

⚠ Η λέξη βανίλια δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

το **βαποράκι** ΟΥΣ.:

1. το βαποράκι είναι το μικρό βαπόρι (= πλοίο-άριο): *Καμιά φορά παίρναμε το βαποράκι και περνούσαμε απέναντι.*

2. (ΑΝΕΠΙΣ.) βαποράκι λέμε αυτόν που μεταφέρει παράνομα ναρκωτικά και τα πουλάει: *Η αστυνομία έφτασε στον έμπορο ναρκωτικών αφού πρώτα συνέλαβε το βαποράκι.*

⚠ Η λέξη βαποράκι δεν έχει γενική στον ενικό και στον πληθυντικό αριθμό.

το **βαπόρι** (του βαποριού, των βαποριών) ΟΥΣ.:

1. το βαπόρι είναι το πλοίο που κινείται με μηχανή (= καράβι): *Ένα βαπόρι με κόκκινα φουγάρα μπήκε στο λιμάνι.*

2. παλιότερα, βαπόρι έλεγαν το πλοίο που κινούνταν με ατμό, δηλαδή το ατμόπλοιο

βαπτίζω (βάπτισα), **βαπτίζομαι** (βαπτίστηκα, βαπτισμένος) ΡΗΜ. (ΕΠΙΣ., ΘΡΗΣΚ.): βαπτίζω: *Θα τον βαπτίσουν την επόμενη Κυριακή στην εκκλησία. / Τον βάπτισαν "Ηλία" από το όνομα του παππού του.*

η **βάπτιση** (της βαπτίσεως, των βαπτίσεων) ΟΥΣ. (ΕΠΙΣ., ΘΡΗΣΚ.): έτσι λέγεται αλλιώς η βάφτιση

το **βάραθρο** (του βαραθρού, των βαραθρών) ΟΥΣ.: το βάραθρο είναι ένα βαθύ και απότομο άνοιγμα στο έδαφος (= γκρεμός, χαράδρα): *Είναι το μεγαλύτερο βάραθρο της περιοχής, που έχει βάθος χιλίων μέτρων.*

βαραίνω (βάρυνα) ΡΗΜ.:

1. όταν κάποιος ή κάτι βαραίνει, παίρνει βάρος (≠ ελαφραίνω): *Βάρυνε τρία κιλά.*

2. όταν βαραίνουμε, νιώθουμε κούραση ή ενόχληση σε κάποιο μέρος του σώματός μας: *Έφαγα πολύ και βάρυνε το στομάχι μου. / Γέρασε και βάρυναν τα πόδια του.*

3. βαραίνει 3^ο ΠΡ.: όταν κάτι βαραίνει σε μια κατάσταση, απόφαση κτλ., έχει μεγάλη σημασία και την επηρεάζει (= μετράω): *Η γνώμη του διευθυντή βαραίνει στις σημαντικές αποφάσεις.*

4. βαραίνει 3^ο ΠΡ.: λέμε ότι η ατμόσφαιρα, η κουβέντα κτλ. βαραίνει όταν γίνεται δυσάρεστη (≠ ελαφραίνει): *Βάρυνε η ατμόσφαιρα μετά την ανακοίνωση του θανάτου του.*

5. βαραίνει 3^ο ΠΡ.: λέμε ότι κάτι βαραίνει κάποιον όταν αυτός έχει την ευθύνη για αυτό: *Η προστασία του περιβάλλοντος είναι μια ευθύνη που βαραίνει όλους μας.*

βαράω/βαρώ (βάρεσα, βαρεμένος) ΡΗΜ. (ΑΝΕΠΙΣ.): είναι ό,τι και το χτυπάω

ΕΚΦΡ. βαράω μύγες, μου τη βαράει

βαράω μύγες ΕΚΦΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): το λέμε για κάποιον όταν δεν έχει δουλειά και τεμπελιάζει: *Τον περασμένο μήνα είχαμε πολλή δουλειά, τώρα όμως βαράμε μύγες.*

βάρβαρα ΕΠΙΡΡ.: όταν κάποιος φέρεται βάρβαρα, φέρεται με άγριο και απάνθρωπο τρόπο (= βάνουσα): *Όταν μεθάει, φέρεται βάρβαρα στη γυναίκα του.*

ο **βάρβαρος**, η **βάρβαρη**, το **βάρβαρο** ΕΠΙΘ.:

1. βάρβαρος είναι κάποιος που δεν έχει πολιτισμό και ζει στη φύση σε άγρια κατάσταση, όπως τα ζώα (= απολίτιστος ≠ πολιτισμένος): *Οι αρχαίοι Έλληνες πολεμούσαν με τις βάρβαρες φυλές που κατέβαιναν από το Βορρά.*

2. βάρβαρο λέμε κάποιον που δεν έχει καλλιέργεια, που συμπεριφέρεται άσχημα ή απότομα

(= άξεστος): Ποιοι βάρβαροι άνθρωποι κατέσπρεψαν αυτό το εξαιρετικό μνημείο!

3. βάρβαρο λέμε κάτι που δείχνει άγρια και απάνθρωπη συμπεριφορά (= βάνουσος): Τα βασανιστήρια είναι βάρβαρες πράξεις.

ο **βαρδάρης** (του βαρδάρη, των βαρδάρηδων) ουσ.: ο βαρδάρης είναι ο δυνατός και ψυχρός άνεμος που φυσάει στην κοιλάδα του ποταμού Αξιού: Φύσηξε βαρδάρης στη Θεσσαλονίκη και έπεσε η θερμοκρασία.

το **βαρέλι** (του βαρελιού, των βαρελιών) ουσ.:

1. το βαρέλι είναι ένα μεγάλο, συνήθως ξύλινο, δοχείο σε σχήμα κυλίνδρου, που το χρησιμοποιούμε για να φυλάμε ή να μεταφέρουμε υγρά: Φυλάνε το κρασί μέσα σε δρύινα βαρέλια.

2. ένα βαρέλι κρασί ή κάτι άλλο είναι τόσο κρασί, όσο χωράει σε ένα βαρέλι: Στο γάμο του ήπιαμε ένα ολόκληρο βαρέλι κρασί.

3. το βαρέλι είναι μονάδα με την οποία μετράμε την ποσότητα του πετρελαίου και άλλων καυσίμων: Αυξήθηκε η τιμή του πετρελαίου κατά δύο ευρώ το βαρέλι.

4. (ΜΕΙΣΤ.) βαρέλι λέμε τον πολύ παχύ και κοντό άνθρωπο που μοιάζει με βαρέλι: Πάχυνε πολύ και έγινε σαν βαρέλι.

το **βαρελότο** (του βαρελότου, των βαρελότων) ουσ.: το βαρελότο είναι ένα μικρό πυροτέχνημα, που, όταν τραβάμε τις άκρες του ή το πετάμε με δύναμη, σκάει και κάνει δυνατό θόρυβο (= κροτίδα): Μετά το τέλος του αγώνα οι φίλαθλοι έσκαγαν βαρελότα.

η **βαρεμάρα** (της βαρεμάρας) ουσ. (ΑΝΕΠΙΣ.): όταν νιώθουμε βαρεμάρα, βαριόμαστε, από κουρασση ή ανία (= πλήξη, βαρυστημάρα): Μετά το μεσημεριανό φαγητό με πιάνει μια απίστευτη βαρεμάρα.

⚠ Η λέξη βαρεμάρα δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

βαρετά ΕΠΙΡΡ.: όταν κάτι γίνεται βαρετά, δεν έχει ενδιαφέρον και μας κάνει να βαριόμαστε (= ανιαρά, πληκτικά): Το πρώτο μέρος της ταινίας κύλησε αργά και βαρετά.

ο **βαρετός**, η **βαρετή**, το **βαρετό** ΕΠΙΘ.:

1. όταν κάτι είναι βαρετό, δεν έχει κανένα ενδιαφέρον και μας κάνει να βαριόμαστε (= ανιαρός, πληκτικός ≠ ενδιαφέρων, συναρπαστικός): Μου φαίνεται βαρετή η ζωή στη μικρή μας πόλη.

2. όταν κάποιος είναι βαρετός, μας κουράζει ή μας ενοχλεί (= κουραστικός): Μην ξαναλές τα ίδια και τα ίδια, γίνεσαι βαρετός.

βαριά ΕΠΙΡΡ.:

1. όταν ντυνόμαστε βαριά, φοράμε πολλά και βαριά ρούχα (≠ ελαφρά): Ήρθε ντυμένος βαριά, με χοντρό μπουφάν και σκούφο.

2. όταν τρώμε βαριά, τρώμε πολύ ή βαριά φαγητά (≠ ελαφρά): Έφαγα βαριά το βράδυ και μετά δεν μπορούσα να κοιμηθώ.

3. όταν κοιμόμαστε βαριά, δεν ξυπνάμε εύκολα: Ήρθε κατάκοπος από τη δουλειά και τώρα κοιμάται βαριά.

4. όταν λέμε βαριά, εννοούμε δυνατά, έντονα ή με κόπο: Η άρρωστη αναστέναζε βαριά. / Άκουσε την αρκούδα που περπατούσε βαριά.

5. για αρρώστια, τραυματισμό κτλ., βαριά σημαίνει πολύ άσχημα, σοβαρά (≠ ελαφρά): Ένας πολίτης τραυματίστηκε βαριά από έκρηξη βόμβας.

βαριέμαι (βαρέθηκα) ΡΗΜ.:

1. βαριέμαι σημαίνει ότι νιώθω τεμπελιά, ότι δεν έχω διάθεση να κάνω κάτι: Βαριέμαι να λύσω τις ασκήσεις των μαθηματικών. / Αν δε βαρεθείς, πέρνα από το σπίτι μου το βράδυ.

2. όταν βαριέμαι κάτι, δεν έχω κανένα ενδιαφέρον για αυτό: Ο κόσμος βαριέται τις διαφημίσεις στην τηλεόραση.

3. **βαρέθηκα** ΠΑΘ.: λέμε ότι βαρέθηκα όταν κάτι με έχει κουράσει: Βαρέθηκα να σε περιμένω να γυρίσεις, κι έφυγα. / Βαρέθηκα την γκρίνια σου!

η **βάρκα** (της βάρκας, των βαρκών) ουσ.: η βάρκα είναι ένα μικρό καράβι με κουπιά, πανιά ή μηχανή: Γύρισε από το ψάρεμα με τη βάρκα του γεμάτη ψάρια.

η **βαρκάδα** (της βαρκάδας, των βαρκάδων) ουσ.: η βαρκάδα είναι η βόλτα που κάνουμε με βάρκα: Πήγαμε βαρκάδα με γόνδολα στα παγωμένα νερά της λίμνης.

ο **βαρκάρης** (του βαρκάρη, των βαρκάρηδων), η **βαρκάρισσα** (της βαρκάρισσας) ουσ.: ο βαρκάρης είναι αυτός που έχει δική του βάρκα ή που οδηγεί μια βάρκα: Ο βαρκάρης μετέφερε με το καΐκι του τους τουρίστες στις κοντινές παραλίες.

το **βάρος** (του βάρους, των βαρών) ουσ.:

1. το βάρος είναι η ιδιότητα που έχουν τα σώματα να πέφτουν προς τα κάτω, όταν αφήνονται ελεύθερα: Ακίνητοποιησε τον κλέφτη πέφτοντας πάνω του με όλο του το βάρος.

2. το βάρος είναι το πόσο βαρύ είναι κάτι: Ο γιατρός ζυγίζει το μωρό για να δει το βάρος του. / Το ράφι της βιβλιοθήκης δεν άντεξε το βάρος τόσων βιβλίων και έσπασε.

3. λέμε ότι κάποιος μας γίνεται βάρος όταν γίνεται ενοχλητικός: Πήγε να μείνει στο ξενοδοχείο για να μην τους γίνει βάρος.

4. λέμε βάρος τη μεγάλη στενοχώρια, άγχος κτλ.: Τέλειωσαν οι εξετάσεις και έφυγε ένα βάρος από πάνω μου.

5. **βάρη** ΠΛΗΘ. (ΑΘΛΗΤ.): τα βάρη είναι όργανα γυμναστικής που περιλαμβάνουν σιδερένιους δίσκους οι οποίοι τοποθετούνται στα άκρα μιας σιδερένιας ράβδου: Κάνει βάρη για να γυμνάσει τα μπράτσα του.

6. **βάρη** ΠΛΗΘ.: βάρη λέμε τις ευθύνες ή τις οικονομικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει κάποιος: Οι εργαζόμενοι θα σηκώσουν τα φορολογικά βάρη που επέβαλε η κυβέρνηση.

ΕΚΦΡ. γίνομαι βάρος, σε βάρος

βαρύ πεπόνι ΕΚΦΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): λέμε ότι κάποιος μας κάνει το βαρύ πεπόνι όταν δεν είναι φιλικός μαζί μας: *Δεν έρχεται πια στην παρέας μας και μας κάνει το βαρύ πεπόνι.*

βαρύ πυροβολικό ΕΚΦΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): έτσι λέμε κάποιον ή κάτι που είναι ο καλύτερος από όλους: *Το βαρύ πυροβολικό της ομάδας είναι ο παίκτης με το νούμερο εννιά.*

ο **βαρύς**, η **βαριά**, το **βαρύ** ΕΠΙΘ.:

1. όταν κάτι είναι βαρύ, ζυγίζει πολλά κιλά (≠ ελαφρός): *Το μπασούλο ήταν πολύ βαρύ, και τον βοήθησα να το σηκώσει.*

2. όταν κάτι είναι βαρύ, είναι πολύ δύσκολο και κουραστικό: *Δεν μπορεί να κάνει βαριές δουλειές, γιατί είναι γέρος.*

3. λέμε ότι κάτι είναι βαρύ όταν δεν μπορούμε να το αντέξουμε (= δυσβάσταχτος, αβάσταχτος): *Ήταν βαρύς ο πόνος τους όταν πέθανε τον παππού τους. / Πληρώνουμε βαριές φόρους.*

4. χρησιμοποιούμε τη λέξη "βαρύς" για να τονίσουμε ότι κάτι είναι πολύ δυνατό, έντονο ή σοβαρό: *Η βενζίνη έχει βαριά μυρωδιά. / Έδωσε βαρύ όρκο και δεν μπορεί να τον πάρει πίσω.*

5. βαριά λέμε μια αρρώστια όταν είναι πολύ σοβαρή ή επικίνδυνη (≠ ελαφρός): *Πέθανε μετά από μια βαριά αρρώστια.*

6. όταν ο ύπνος μας είναι βαρύς, δεν ξυπνάμε εύκολα (≠ ελαφρύς): *Κάνει βαρύ ύπνο και δεν ακούει τα παιδιά που παίζουν δίπλα.*

7. όταν ένα ρούχο ή ένα ύφασμα είναι βαρύ, είναι πολύ ζεστό (≠ λεπτός): *Σκεπάστηκε με βαριές κουβέρτες για να ζεσταθεί.*

8. όταν ένα φαγητό είναι βαρύ, δεν μπορούμε να το χωνέψουμε εύκολα: *Έφαγα στιφάδο και μου έπεσε βαρύ.*

9. λέμε βαρύ τον καφέ, το ποτό ή το τσιγάρο που περιέχει πολύ καφέ, αλκοόλ ή καπνό (= δυνατός ≠ ελαφρύς): *Καπνίζει πολύ βαριά τσιγάρα.*

10. λέμε ότι ένα μέρος του σώματός μας είναι βαρύ, όταν νιώθουμε κάποιο βάρος ή πόνο, συνήθως μετά από πολύ φαγητό, ποτό, ξενύχτι, κούραση κτλ.: *Νιώθω τα πόδια μου βαριά από το πολύ περπάτημα.*

11. λέμε ότι κάποιος είναι βαρύς όταν δείχνει κουρασμένος, λυπημένος ή άκεφος: *Είναι πολύ βαρύς σήμερα και δε μιλάει σε κανέναν.*

ΕΚΦΡ. βαρύ πεπόνι, βαρύ πυροβολικό, με βαριά καρδιά

η **βαρύτητα** (της βαρύτητας) ΟΥΣ.:

1. (ΦΥΣ.) η βαρύτητα είναι η δύναμη που έλκει τα σώματα προς το έδαφος: *Ο νόμος του Νεύτωνα για τη βαρύτητα.*

2. όταν κάτι έχει βαρύτητα, είναι σημαντικό και σοβαρό: *Τον εμπιστεύονται γιατί η γνώμη του έχει ιδιαίτερη βαρύτητα.*

⚠ Η λέξη βαρύτητα δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

βασανίζω (βασάνισα), **βασανίζομαι** (βασανίστηκα, βασανισμένος) ΡΗΜ.:

1. κάποιος με βασανίζει όταν με χτυπάει ή με κάνει να πονάω, για να με τιμωρήσει ή για να με κάνει να του φανερώσω κάτι (= κακοποιώ): *Τον βασάνισαν για να ομολογήσει. / Πολλοί αιχμάλωτοι βασανίστηκαν μέχρι θανάτου.*

2. κάποιος ή κάτι μας βασανίζει όταν μας κάνει να υποφέρουμε πολύ (= ταλαιπωρώ, παιδεύω): *Τον βασάνιζε ένας φοβερός πονοκέφαλος. / Μη με βασανίζεις, πες μου την αλήθεια.*

3. βασανίζομαι ΠΑΘ.: βασανίζομαι από κάτι όταν νιώθω πόνο ή ανησυχία (= υποφέρω): *Βασανίζεται από ενοχές που δεν τον βοήθησε.*

4. βασανίζομαι ΠΑΘ.: όταν βασανίζομαι να κάνω κάτι, αντιμετωπίζω δυσκολίες ή εμπόδια (= δεινοπαθώ): *Βασανίστηκε πολύ μέχρι να βρει δουλειά.*

το **βάσανο** (του βάσανου, των βάσανων) ΟΥΣ.:

1. τα βάσανα είναι οι μεγάλες δυσκολίες στη ζωή κάποιου: *Δεν έχουν τελειωμό τα βάσανα. / Λαός που πέρασε πολλές πίκρες και βάσανα.*

2. βάσανο λέμε κάποιον ή κάτι που μας προκαλεί προβλήματα ή δυσκολίες: *Αυτό το παιδί είναι μεγάλο βάσανο!*

ΕΚΦΡ. μπαίνω στα βάσανα

η **βάση** (της βάσης, των βάσεων) ΟΥΣ.:

1. η βάση είναι κάθε αντικείμενο πάνω στο οποίο στέκεται, στηρίζεται ή στερεώνεται κάτι: *Το άγαλμα είναι στερεωμένο πάνω σε μαρμαρίνη βάση. (= στήριγμα) / Το σπίτι γκρεμίστηκε με το σεισμό, γιατί δεν είχε γερές βάσεις. (= θεμέλιο)*

2. η βάση ενός αντικειμένου είναι το κάτω μέρος του (= πάτος): *Η βάση του κουτιού έσπασε γιατί ήταν από μαλακό χαρτόνι.*

3. (ΜΑΘΗΜ.) η βάση ενός γεωμετρικού σχήματος είναι η πλευρά πάνω στην οποία στηρίζονται οι άλλες πλευρές (≠ κορυφή): *Τραβήξτε μία κάθετη γραμμή από την κορυφή προς τη βάση του τριγώνου.*

4. η βάση είναι το σημείο πάνω στο οποίο στηρίζεται μια σειρά γεγονότων, σκέψεων κτλ.: *Η βάση για μια καλή ζωή είναι η υγεία και όχι τα λεφτά.*

5. βάση λέμε το χαμηλότερο βαθμό που πρέπει να πάρει κάποιος για να περάσει μια τάξη ή ένα μάθημα: *Στο διαγώνισμα των μαθηματικών ίσα που κατάφερα να πιάσω τη βάση.*

6. βάσεις ΠΛΗΘ.: οι βάσεις είναι οι γνώσεις ή οι ικανότητες που χρειάζεται κάποιος για να πετύχει κάτι: *Πέτυχε στο πολυτεχνείο γιατί είχε γερές βάσεις στα μαθηματικά.*

Βασίζω (βάσισα), **Βασίζομαι** (Βασίστηκα, Βασισμένος) ΡΗΜ.:

1. βασίζω τη γνώμη μου σε κάτι όταν το χρησιμοποιώ για να αποδείξω ότι είναι σωστή (= στηρίζω): *Βασίζονται τα συμπεράσματά τους σε επιστημονικές ανακαλύψεις.*

2. βασίζομαι ΠΑΘ.: βασίζομαι σε κάποιον όταν χρειάζομαι τη βοήθειά του για να πετύχω κάτι

(= υπολογίζω, στηρίζομαι): *Βασίζομαι στα χρήματα που υποσχέθηκε να μου δανείσει. / Μη βασίζεσαι στα λόγια του.*

ο **βασικός**, η **βασική**, το **βασικό** ΕΠΙΘ.:

1. όταν κάτι είναι βασικό, είναι η βάση για να γίνει κάτι άλλο (= θεμελιώδης): *Η πρόσθεση είναι μία από τις τέσσερις βασικές πράξεις στα μαθηματικά.*
2. το βασικό πρόσωπο ή πράγμα είναι αυτό που έχει μεγάλη σημασία ή αξία σε μια ορισμένη κατάσταση: *Είναι βασικός ποδοσφαιριστής της εθνικής ομάδας. (= κεντρικός) / Ο βασικός λόγος της επίσκεψής της ήταν για να σου ζητήσει συγγνώμη. (= κύριος)*

η **βασίλεια** (της βασιλείας, των βασιλείων) ΟΥΣ.:

1. η βασιλεία είναι το πολίτευμα στο οποίο αυτός που κυβερνάει μια χώρα είναι βασιλιάς ή βασίλισσα: *Στην Ελλάδα η βασιλεία καταργήθηκε το 1974.*
2. βασιλεία λέμε το αξίωμα και την εξουσία που έχει ο βασιλιάς: *Πήρε τη βασιλεία με δολοπλοκίες και πολέμους.*
3. βασιλεία λέμε το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ένας βασιλιάς ή μια βασίλισσα κυβερνάει μια χώρα: *Η βασιλεία του κράτησε δέκα χρόνια.*

το **βασίλειο** (του βασιλείου, των βασιλείων) ΟΥΣ.:

1. το βασίλειο είναι η χώρα ή η περιοχή όπου κυβερνάει ο βασιλιάς ή η βασίλισσα: *Το βασίλειο της Δανίας και του Βελγίου.*
2. όλα τα ζώα, τα πουλιά ή τα έντομα στον κόσμο είναι το βασίλειο των ζώων και όλα τα φυτά είναι το βασίλειο των φυτών: *Το λιοντάρι θεωρείται ο άρχοντας του ζωικού βασιλείου.*

Βασιλεύω (βασιλέψα) ΡΗΜ.:

1. όταν ο βασιλιάς ή η βασίλισσα βασιλεύει, κυβερνάει μια χώρα: *Ο βασιλιάς Μίνωας βασίλευε στην αρχαία Κρήτη.*
2. **Βασιλεύει** ΕΝΙΚ. 3^ο ΠΡ.: ο ήλιος όταν βασιλεύει, χάνεται (= δύει, ανατέλλει): *Σε λίγο ο ήλιος θα βασιλέψει και θα αρχίσει να σκοτεινιάζει.*
3. **Βασιλεύει** 3^ο ΠΡ.: λέμε ότι ένα συναίσθημα ή κάτι άλλο βασιλεύει όταν είναι το πιο σημαντικό μια ορισμένη στιγμή (= επικρατεί, κυριαρχεί): *Βασιλεύει η αγάπη μεταξύ των κατοίκων.*

ΕΚΦΡ. ζω και βασιλεύω

ο **βασιλιάς** (των βασιλιάδων) ΟΥΣ.:

1. ο βασιλιάς είναι ο αρχηγός ενός κράτους, που κληρονομεί αυτό το αξίωμα από την οικογένειά του: *Ο Λουδοβίκος ΙΣΤ΄ έγινε βασιλιάς της Γαλλίας το 1774.*
2. λέμε ότι κάποιος είναι βασιλιάς σε κάτι όταν είναι ο πιο δυνατός σε μια ομάδα ή ο καλύτερος στον τομέα του: *Το λιοντάρι είναι ο βασιλιάς των ζώων. / Ο Έλβις Πρίσλεϊ ήταν ο βασιλιάς του ροκ εν ρολ.*
3. ο βασιλιάς είναι το πιο σημαντικό πiónι στο σκάκι: *Αν ο αντίπαλος μας απειλήσει το βασιλιά, τότε κάνει ματ και κερδίζει το παιχνίδι.*

4. βασιλιά λέμε κάποιον που έχει πάρα πολλά χρήματα και ζει με μεγάλες ανέσεις: *Έχει μια τεράστια βίλα και ζει σαν βασιλιάς.*

Βασιλικά ΕΠΙΡΡ.: όταν λέμε βασιλικά, εννοούμε με τρόπο που ταιριάζει σε βασιλιά: *Περνάγαμε βασιλικά με τα λιγυστά πλέον εισοδήματά μας.*

ο **βασιλικός**, η **βασιλική**, το **βασιλικό** ΕΠΙΘ.:

1. όταν κάτι είναι βασιλικό, ανήκει στο βασιλιά ή έχει σχέση με το βασιλιά: *Στη Βεργίνα, επισκεφτήκαμε τους βασιλικούς τάφους των αρχαίων Μακεδόνων.*
2. βασιλικό λέμε κάτι που χαρακτηρίζεται από μεγάλη πολυτέλεια και λαμπρότητα: *Τους ολυμπιονίκες περίμενε μια βασιλική υποδοχή στο αεροδρόμιο.*

ο **βασιλικός** (του βασιλικού, των βασιλικών) ΟΥΣ.:

1. ο βασιλικός είναι ένα χαμηλό, αρωματικό φυτό με πυκνά πράσινα φύλλα: *Φύτεψα πλατύφυλλο βασιλικό στη γλάστρα.*
2. ο βασιλικός είναι και τα φύλλα αυτού του φυτού, που τα βάζουμε στα φαγητά για να νοστιμίσουν: *Φτιάχνει μια νόστιμη σάλτσα με ντομάτα και βασιλικό, να γλείφεις τα δάχτυλά σου!*

ο **βασιλικός πολτός** ΟΥΣ.: ουσία που φτιάχνουν οι μέλισσες από μέλι και γύρη λουλουδιών και είναι πολύ δυναμωτική: *Ο βασιλικός πολτός έχει πολλές βιταμίνες.*

η **βασίλισσα** (της βασίλισσας, των βασιλισσών) ΟΥΣ.:

1. η βασίλισσα είναι η γυναίκα αρχηγός ενός κράτους ή η γυναίκα του βασιλιά: *Η βασίλισσα της Αγγλίας συναντήθηκε με τον πρόεδρο των ΗΠΑ.*
2. λέμε ότι μια γυναίκα είναι βασίλισσα σε κάτι όταν είναι η πιο σημαντική σε μια ομάδα ή η καλύτερη σε αυτό που κάνει: *Η Αρίθα Φράνκλιν ήταν η βασίλισσα της σόουλ μουσικής.*
3. στο σκάκι, η βασίλισσα είναι το δεύτερο πιο σημαντικό πiónι μετά το βασιλιά: *Έχασε το παιχνίδι στο σκάκι γιατί ο αντίπαλος του πήρε τη βασίλισσα.*
4. η βασίλισσα είναι το θηλυκό σε ένα σμήνος μελισσών ή και άλλων εντόμων, που γεννάει αυγά: *Η κοινωνία των μελισσών αποτελείται από τη βασίλισσα, τις εργάτριες και τους κηφήνες.*

η **βασιλόπιτα** (της βασιλόπιτας) ΟΥΣ.: η βασιλόπιτα είναι μια πίτα που φτιάχνεται ειδικά για την ημέρα της Πρωτοχρονιάς: *Όποιος βρει στο κομμάτι του το νόμισμα της βασιλόπιτας θα έχει τύχη όλη τη χρονιά.*

⚠ Η λέξη βασιλόπιτα δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

η **βασιλοπούλα** (της βασιλοπούλας) ΟΥΣ.: στα παραμύθια, η βασιλοπούλα είναι η κόρη του βασιλιά (= πριγκίπισσα): *Ο πριγκίπας παντρεύτηκε τη βασιλοπούλα και έζησαν ευτυχισμένοι.*

⚠ Η λέξη βασιλοπούλα δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

το **Βασιλόπουλο** (του βασιλόπουλου, των βασιλόπουλων) ουσ.: στα παραμύθια, το βασιλόπουλο είναι ο γιος του βασιλιά (= πρίγκιπας): *Η μάγισσα μεταμόρφωσε το βασιλόπουλο σε βάτραχο.*

Βαστάω/βαστώ (βάστηξα), **Βασιέμαι** (βαστήχτηκα, βαστηγμένος) ΡΗΜ. (ΑΝΕΠΙΣ.):

1. βαστάμε κάτι όταν το έχουμε μέσα στο χέρι ή στα χέρια μας (= κρατάω): *Βαστάει το μωρό στην αγκαλιά της. / Βαστούσε μια μεγάλη τσάντα στο χέρι της.*

2. όταν βαστάμε κάτι, το έχουμε μαζί μας, πάνω μας (= μου βρίσκεται): *Βαστάς πάνω σου ψιλά;*

3. λέμε ότι κάτι βαστάει όταν είναι αρκετά δυνατό για να κρατήσει το βάρος κάποιου άλλου: *Έξι κολόνες βαστάνε τη στέγη. (= στηρίζω) / Προσοχή! Δε θα σε βαστήξει η καρέκλα. (= σηκώνω)*

4. βαστάμε κάποιον όταν τον προσέχουμε και τον φροντίζουμε στη θέση κάποιου άλλου (= φυλάω, κρατάω): *Πήραν μια γυναίκα για να τους βαστάει το παιδί.*

5. λέμε ότι κάτι ή κάποιος βαστάει όταν συνεχίζει να βρίσκεται σε καλή κατάσταση (= διατηρούμαι): *Το σπίτι είναι παλιό, αλλά βαστάει ακόμα. / Γέρασε, αλλά βαστάει καλά.*

6. **Βαστάει** 3^ο ΠΡ.: κάτι βαστάει όταν συνεχίζει να υπάρχει για ένα ορισμένο διάστημα (= διαρκεί, κρατάει): *Το γλέντι στο γάμο τους βάστηξε τρεις μέρες.*

7. **Βασιέμαι** ΠΑΘ.: όταν βασιόμαστε από κάπου, κρατιόμαστε από εκεί (= στηρίζομαι): *Βαστήχτηκα από την καρέκλα για να μην πέσω.*

ΕΚΦΡ. αν σου βαστάει, δε βαστάει η καρδιά μου, δε με βαστούν τα πόδια μου

η **Βατομουριά** (της βατομουριάς, των βατομουριών) ουσ.: η βατομουριά είναι ένας άγριος θάμνος, από τον οποίο βγαίνουν τα βατόμουρα: *Φροντίζει τη βατομουριά του, που του δίνει μεγάλη σοδειά από ζουμερά βατόμουρα.*

το **Βατόμουρο** (των βατόμουρων, των βατόμουρων) ουσ.: το βατόμουρο είναι ο μικρός και μαλακός καρπός της βατομουριάς, που έχει κόκκινο, μαύρο ή μοβ χρώμα: *Του αρέσουν πολύ οι μαρμελάδες από βατόμουρο.*

ο **Βάτος** (του βάτου, των βάτων) ουσ.: ο βάτος είναι ένας αγκαθωτός θάμνος, που φυτρώνει συνήθως σε δάση: *Έπεσα πάνω στα βάτα και μάτωσε τα πόδια του.*

⚠ Η λέξη βάτος έχει δύο τύπους στον πληθυντικό αριθμό: οι βάτοι και τα βάτα.

το **Βατράχι** (του βατραχιού, των βατραχιών) ουσ.: είναι ό,τι και ο βάτραχος: *Οι κροκόδειλοι τρέφονται με ψάρια, βατράχια και θηλαστικά.*

το **Βατραχοπέδιλο** (του βατραχοπέδilu, των βατραχοπέδilu) ουσ.: τα βατραχοπέδιλα είναι μακριά και πλατιά παπούτσια από σκληρό λά-

στιχο, που τα φοράμε για να κολυμπάμε πιο γρήγορα: *Για τις βουτιές χρειάζεσαι μία μάσκα κι ένα ζευγάρι βατραχοπέδιλα.*

⚠ Η λέξη βατραχοπέδιλο χρησιμοποιείται συνήθως στον πληθυντικό αριθμό.

ο **Βάτραχος** (του βατράχου, των βατράχων) ουσ.: ο βάτραχος είναι ένα μικρό ζώο, που ζει δίπλα σε λίμνες ή σε βάλτους και έχει λείο πρασινωπό δέρμα, μεγάλα μάτια και μακριά πίσω πόδια, που τα χρησιμοποιεί για να πηδάει (= βατράχι): *Πηγαίνοντας για τη λίμνη συναντάμε μεγάλα ποτάμια που είναι γεμάτα βατράχους που κοάζουν.*

Βαφτίζω (βάφτισα), **Βαφτίζομαι** (βαφτίστηκα, βαφτισμένος) ΡΗΜ.:

1. (ΘΡΗΣΚ.) στην ορθόδοξη χριστιανική θρησκεία, όταν βαφτίζουν ένα μωρό, το κάνουν χριστιανό και του δίνουν χριστιανικό όνομα, βουτώντας το μέσα σε νερό: *Το παιδί το βάφτισαν Κωνσταντίνο. (= λέω)*

2. όταν βαφτίζουμε κάτι, του δίνουμε κάποιο όνομα ή κάποιο χαρακτηρισμό (= ονομάζω, βγάζω, λέω): *Βάφτισε τη βάρκα του "Μαρία" από το όνομα της γυναίκας του.*

3. **Βαφτίζομαι** ΠΑΘ. (ΘΡΗΣΚ.): στην ορθόδοξη χριστιανική θρησκεία, όταν κάποιος βαφτίζεται, γίνεται χριστιανός και παίρνει χριστιανικό όνομα: *Ήταν βουδιστής και βαφτίστηκε χριστιανός. / Βαφτίστηκε όταν ήταν εννέα μηνών.*

η **Βάφτιση** (της βάφτισης, των βαφτίσεων) ουσ. (ΘΡΗΣΚ.): η βάφτιση είναι η τελετή κατά την οποία κάποιος γίνεται χριστιανός και παίρνει χριστιανικό όνομα (= βαφτίσια): *Η βάφτιση της κόρης τους θα γίνει στην εκκλησία.*

τα **Βαφτίσια** ουσ. (ΘΡΗΣΚ.): η βάφτιση: *Πότε θα γίνουν τα βαφτίσια του μωρού;*

το **Βαφτιστήρι** (του βαφτιστηρίου, των βαφτιστηρίων) ουσ.: το βαφτιστήρι είναι το παιδί που ο νονός ή νονά του δίνει το χριστιανικό όνομα κατά τη διάρκεια της βάφτισης (= αναδεχτός, βαφτισιμικός): *Η νονά πήρε ένα ωραίο δώρο στο βαφτιστήρι της.*

Βάφω (έβαψα), **Βάφομαι** (βάφτηκα, βαμμένος) ΡΗΜ.:

1. όταν βάφουμε κάτι, βάζουμε πάνω του μπογιά, για να αλλάξουμε το χρώμα του (= χρωματίζω, μπογιατίζω ≠ ξεβάφω): *Έβαψε κίτρινους τους τοίχους του σπιτιού. / Τα κάγκελα είναι βαμμένα άσπρα.*

2. **Βάφει** ΕΝΕΡΓ. 3^ο ΠΡ.: όταν ένα ύφασμα βάφει από κάποια ουσία, αυτή η ουσία αφήνει πάνω του λεκέ (≠ ξεβάφει): *Η μπλούζα έβαψε από κόκκινο κρασί.*

3. **Βάφομαι** ΠΑΘ.: όταν μια γυναίκα ή ένας ηθοποιός βάφεται, βάζει στο πρόσωπο κραγιόν, ρουζ, σκιά κτλ. (= μακιγιάρομαι): *Βάφεται πάντα πριν πάει στη δουλειά.*

ΕΚΦΡ. βάφω τα χέρια μου με αίμα, τα βάφω μαύρα, την έβαψα

βάφω τα χέρια μου με αίμα ΕΚΦΡ.: όταν κάποιος βάφει τα χέρια του με αίμα, σκοτώνει κάποιον: *Του αξίζει να πάει στη φυλακή, γιατί έβαψε τα χέρια του με αίμα.*

το **βάψιμο** (του βαψίματος, των βαψιμάτων) ΟΥΣ.:

1. το βάψιμο είναι το να βάφουμε κάτι: *Με ένα βάψιμο, το τραπέζι θα δείχνει καινούριο.*
2. το βάψιμο είναι αυτό που κάνει μια γυναίκα ή ένας ηθοποιός όταν βάφεται (= μακιγιάρισμα): *Είναι χλωμή και της πάει το ελαφρύ βάψιμο.*

βγάζει μάτι ΕΚΦΡ.: λέμε ότι κάτι βγάζει μάτι όταν μας φαίνεται λάθος ή υπερβολικό και μας ενοχλεί: *Είναι όμορφη κοπέλα, το ντύσιμό της όμως βγάζει μάτι.*

βγάζω (έβγαλα, βγαλμένος) ΡΗΜ.:

1. όταν βγάζουμε κάτι, το μετακινούμε από μέσα προς τα έξω (≠ βάζω): *Έβγαλε το πορτοφόλι από την τσάντα για να πληρώσει.*
2. όταν βγάζουμε κάποιον από ένα χώρο, τον κάνουμε να φύγει ή να βγει από αυτόν (= διώχνω, απομακρύνω): *Τους έβγαλε από την τάξη, γιατί έκαναν φασαρία. / Ο δικηγόρος του κατάφερε να τον βγάλει από τη φυλακή.*
3. όταν βγάζουμε τα ρούχα ή τα κοσμήματά μας, δεν τα φοράμε πια (≠ βάζω): *Μη βγάξεις το μπουφάν σου, γιατί θα κρυώσεις.*
4. όταν κάποιος βγάξει ένα προϊόν, το φτιάχνει (= κάνω, παράγω): *Η Καλαμάτα βγάξει νόστιμο λάδι. / Οι φούρνοι δε βγάζουν ψωμί τις Κυριακές.*
5. όταν βγάζουμε κάτι από κάπου, το αφαιρούμε ή το κάνουμε να εξαφανιστεί από εκεί: *Αυτό το απορρυπαντικό βγάξει τους λεκέδες. (= απομακρύνω) / Από το καρπούζι βγάξει πάντα τα κουκούτσια.*
6. όταν βγάζουμε χρήματα, τα αποκτάμε από δουλειά ή κάτι άλλο (= κερδίζω): *Βγάξει καλό μεροκάματο από τη δουλειά του. / Πόσα πιστεύεις ότι θα βγάλεις αν πουλήσεις το αυτοκίνητό σου;*
7. όταν βγάζουμε κάποιον με ένα όνομα, του δίνουμε αυτό το όνομα (= ονομάζω, λέω): *Το μωρό θα το βγάλουν Γιώργο.*
8. όταν βγάζουμε το σχολείο, το πανεπιστήμιο ή κάτι άλλο, το τελειώνουμε με επιτυχία (= τελειώνω, ολοκληρώνω): *Μόλις έβγαλε το πανεπιστήμιο, βρήκε αμέσως δουλειά. / Ο μικρός τους γιος δεν έβγαλε ούτε το γυμνάσιο.*
9. όταν βγάζουμε κάποιον σε αξίωμα ή θέση, τον ψηφίζουμε για να πάρει το αξίωμα ή τη θέση (= εκλέγω): *Την έβγαλαν γραμματέα στο δεκαπενταμελές συμβούλιο.*
10. βγάζουμε κάποιον ή κάτι όταν γράφουμε την εικόνα του σε φωτογραφική μηχανή (= τραβάω): *Έβγαλε φωτογραφία όλη την παρέα.*
11. **βγάξει** 3^ο ΠΡ.: όταν ένας δρόμος ή κάτι άλλο μάς βγάξει κάπου, μας οδηγεί εκεί (= οδηγεί,

καταλήγει): *Πού βγάξει αυτή η πόρτα; / Το σαλόνι βγάξει στον κήπο.*

12. βγάξει 3^ο ΠΡ.: λέμε ότι ένα φυτό βγάξει λουλούδια, φύλλα κτλ. όταν αρχίζουν να μεγαλώνουν (= πετάει): *Η τριανταφυλλιά έβγαλε καινούρια λουλούδια.*

ΕΚΦΡ. βγάξει μάτι, βγάζω άκρη, βγάζω από το ρούχα του, βγάζω από τη μέση, βγάζω από τη μύγα ξιγκι, βγάζω από το μυαλό, βγάζω γέλιο, βγάζω γλώσσα, βγάζω νόημα, βγάζω ξινό, βγάζω σπυριά, βγάζω τα άπλυτα στη φόρα, βγάζω την ουρά μου απ' έξω, βγάζω την πίστη, βγάζω την ψυχή, βγάζω το άχτι μου, βγάζω το καπέλο, βγάζω το λάδι, βγάζω το σκασμό, βγάζω το φίδι από την τρύπα, δε βγάζω άχνα, δε βγάζω μιλιά, δε βγάζω τσιμουδιά, τα βγάζω πέρα

βγάζω άκρη ΕΚΦΡ.: το λέμε όταν επιτέλους καταλαβαίνουμε κάτι υπερδεμένο: *Μπορείς να βγάλεις άκρη από τα λόγια του;*

βγάζω από τα ρούχα του ΕΚΦΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): όταν βγάζουμε κάποιον από τα ρούχα του, τον κάνουμε να εκνευριστεί πολύ: *Με βγάξει από τα ρούχα μου με τα ψέματά του.*

βγάζω από τη μέση ΕΚΦΡ.: όταν βγάζουμε κάποιον από τη μέση, βρίσκουμε κάποιον τρόπο ώστε να μην είναι εμπόδιο στα σχέδιά μας (= εξουδετερώνω): *Ανακάλυψε την αλήθεια και γι' αυτό τον έβγαλαν από τη μέση.*

βγάζω από τη μύγα ξιγκι ΕΚΦΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): το λέμε για κάποιον που προσπαθεί να βγάλει χρήματα από το τίποτα, από κάτι ασήμαντο: *Μερικές αεροπορικές εταιρείες, προσπαθώντας να βγάλουν από τη μύγα ξιγκι, δε σερβίρουν ούτε καφέ.*

βγάζω από το μυαλό ΕΚΦΡ.:

1. όταν βγάζουμε κάτι από το μυαλό μας, παύουμε να το σκεφτόμαστε: *Ούτε μια στιγμή δεν έβγαλε από το μυαλό του το μοναδικό όνειρό του.*
2. όταν βγάζουμε κάτι από το μυαλό κάποιου, προσπαθούμε να τον πείσουμε να μην το σκέφτεται: *Δε μου το βγάζετε από το μυαλό ότι κάτι κακό συμβαίνει εδώ.*
3. λέμε ότι βγάζουμε μια ιστορία από το μυαλό μας όταν τη δημιουργούμε με τη φαντασία μας (= επινοώ): *Μην τον πιστεύεις, μπορεί να τα έβγαλε όλα από το μυαλό του!*

βγάζω γέλιο ΕΚΦΡ.: όταν κάποιος ή κάτι βγάξει γέλιο, μας κάνει να γελάσουμε: *Βγάξει πολύ γέλιο η κωμωδία αυτή.*

βγάζω γλώσσα ΕΚΦΡ.: όταν βγάζουμε γλώσσα σε κάποιον ανώτερο, του μιλάμε με αναιδεια (= αυθαδιάζω): *Μη βγάξεις γλώσσα στο διευθυντή, γιατί θα σε απολύσει.*

βγάζω νόημα ΕΚΦΡ.: όταν βγάζουμε νόημα από κάτι που ακούμε ή διαβάζουμε, το καταλαβαίνουμε: *Είναι τόσο άσχημα γραμμένο το μήνυμά του, που δε βγάζω νόημα.*

βγάζω ξινό ΕΚΦΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): όταν κάνουμε κάτι ευχάριστο και κάποιος μας το βγάξει ξινό, μας

το χαλάει (= βγάζω από τη μύτη): *Ξινή μάς την έβγαλε τη βόλτα, όλο έκλαιγε και γκρίνιαζε!*

βγάζω σπυριά ΕΚΦΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): λέμε ότι βγάζουμε σπυριά με κάτι όταν μας προκαλεί μεγάλη ενόχληση: *Βγάζει σπυριά και μόνο που θα τον δει.*

βγάζω τα άπλυτα στη φόρα ΕΚΦΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): όταν βγάζουμε τα άπλυτα κάποιου στη φόρα, κάνουμε γνωστό κάτι άσχημο που έχει κάνει (= βγάζω στη φόρα): *Έβγαλε τα άπλυτά τους στη φόρα για να τους εκδικηθεί.*

βγάζω την ουρά μου απ' έξω ΕΚΦΡ.: το λέμε όταν αποφεύγουμε να έχουμε την ευθύνη για κάτι: *Είναι δειλός και στα δύσκολα βγάζει την ουρά του απ' έξω.*

βγάζω την πίστη ΕΚΦΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): όταν κάποιος ή κάτι μας βγάει την πίστη, μας κουράζει ή μας ταλαιπωρεί πολύ (= βγάζω την ψυχή, βγάζω το λάδι): *Αυτό το αρνί μας έβγαλε την πίστη μέχρι να ψηθεί!*

βγάζω την ψυχή ΕΚΦΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): όταν κάποιος ή κάτι μας βγάει την ψυχή, μας κουράζει ή μας ταλαιπωρεί πολύ (= βγάζω την πίστη, βγάζω το λάδι): *Μου έβγαλε την ψυχή μέχρι να καταλάβει τι του έλεγα!*

βγάζω το άχτι μου ΕΚΦΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): το λέμε όταν κάνουμε κάτι για να ξεσπάσουμε ή για να πάρουμε εκδίκηση: *Μετά τη δίαιτα έπεσε με τα μούτρα στα γλυκά για να βγάει το άχτι της. / Τον έβρισε για να βγάει το άχτι του.*

βγάζω το καπέλο ΕΚΦΡ.: λέμε ότι βγάζουμε το καπέλο σε κάποιον όταν αναγνωρίζουμε την αξία του (= παραδέχομαι): *Μπράβο που τα κατάφερες, σου βγάζω το καπέλο!*

βγάζω το λάδι ΕΚΦΡ.: όταν κάποιος ή κάτι μας βγάει το λάδι, μας κουράζει ή μας ταλαιπωρεί πολύ: *Μου έβγαλε το λάδι μέχρι τελικά να μου πει τι δώρο θέλει. / Του έβγαλε το λάδι αυτή η άσκηση!*

βγάζω το σκασμό ΕΚΦΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): όταν βγάζουμε το σκασμό, σταματάμε να μιλάμε (= σκάω, σωπαίνω): *Με ζάλισες με την γκρίνια σου, βγάλε επιτέλους το σκασμό!*

βγάζω το φίδι από την τρύπα ΕΚΦΡ.: το λέμε για κάποιον όταν αναλαμβάνει να κάνει κάτι δύσκολο, συνήθως για χάρη άλλων: *Πάλι εγώ θα βγάλω το φίδι από την τρύπα;*

βγαίνει στη φόρα ΕΚΦΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): όταν κάτι κακό βγαίνει στη φόρα, γίνεται γνωστό (= αποκαλύπτομαι): *Βγήκαν στη φόρα όλες οι απάτες που έχει κάνει!*

βγαίνω (βγήκα, βγαλμένος) ΡΗΜ.:

1. όταν κάποιος ή κάτι βγαίνει από κάπου, μετακινείται από μέσα προς τα έξω (≠ μπαίνω): *Οι μαθητές βγήκαν από την τάξη μόλις χτύπησε το κουδούνι. / Το πλοίο βγήκε από το λιμάνι.*

2. όταν βγαίνουμε σε κάποιο μέρος, πηγαίνουμε σε αυτό: *Κάθε Σάββατο βγαίνει στην αγορά*

για ψώνια. / Αν στρίψετε αριστερά, θα βγείτε στην πλατεία.

3. βγαίνει κάποιος από τη φυλακή, το νοσοκομείο κτλ. όταν δεν είναι πια φυλακισμένος, άρρωστος κτλ. (≠ μπαίνω): *Οι γιατροί είπαν ότι θα βγει αύριο από το νοσοκομείο.*

4. όταν κάποιος ή κάτι βγαίνει σε μια ορισμένη θέση, εμφανίζεται εκεί: *Βγήκε στο παράθυρο για να μας χαιρετήσει. (= ξεπροβάλλω) / Ξύπνησαν πριν βγει ο ήλιος. (= ανατέλλει ≠ δύει)*

5. χρησιμοποιούμε το "βγαίνω" όταν έχουμε μια ορισμένη θέση ή σειρά σε αγώνα, εξετάσεις κτλ. (= έρχομαι): *Βγήκε πρώτος στην τάξη.*

6. όταν κάποιος βγαίνει στην τηλεόραση, παρουσιάζεται σε κάποια εκπομπή (= εμφανίζομαι): *Ο Γάλλος πρόεδρος βγήκε στην τηλεόραση για να κάνει δηλώσεις.*

7. **βγαίνει** 3^ο ΠΡ.: όταν ένας λεκές, σημάδι κτλ. βγαίνει, εξαφανίζεται, δεν υπάρχει πια: *Ο λεκές από κόκκινο κρασί βγαίνει με άσπρο κρασί.*

8. **βγαίνει** 3^ο ΠΡ.: όταν βγαίνει κάτι, καταλήγουμε σε ένα συμπέρασμα ή αποτέλεσμα (= προκύπτει): *Μας ανέφερε τα συμπεράσματα που βγήκαν από τη συζήτηση. / Αν τα προσθέσεις, βγαίνουν πάνω από δώδεκα.*

9. **βγήκα**: λέμε ότι κάτι βγήκε αληθινό όταν αποδεικνύεται αληθινό ή κάτι άλλο (= φαίνομαι): *Όλες οι προβλέψεις του βγήκαν αληθινές. / Μακάρι να βγω ψεύτρα!*

ΕΚΦΡ. βγαίνει στη φόρα, βγαίνω από τα ρούχα μου, μου βγαίνει από τη μύτη, μου βγαίνει η γλώσσα, μου βγαίνει η πίστη, μου βγαίνει ο πάτος, μου βγαίνει το λάδι

βγαίνω από τα ρούχα μου ΕΚΦΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): το λέμε για κάποιον όταν νιώθει μεγάλο θυμό ή αγανάκτηση: *Όταν άκουσε το λογαριασμό, βγήκε από τα ρούχα του!*

η **βδομάδα** ΟΥΣ. ➔ **εβδομάδα**

βέβαια και βεβαίως ΕΠΙΡΡ.: το χρησιμοποιούμε όταν είμαστε βέβαιοι για κάτι (= ασφαλώς, οπωσδήποτε): *Και βέβαια θα σε πάρω τηλέφωνο μόλις φτάσω!*

ο **βέβαιος**, η **βέβαιη**, το **βέβαιο** ΕΠΙΘ.:

1. όταν κάτι είναι βέβαιο, είναι σίγουρο ότι είναι αλήθεια ή ότι θα συμβεί (≠ αβέβαιος, αμφίβολος): *Η πόλη κατάφερε να γλιτώσει από βέβαιη καταστροφή.*

2. όταν είμαστε βέβαιοι για κάτι, ξέρουμε καλά ότι είναι αλήθεια ή ότι θα συμβεί (= σίγουρος): *Είμαι απόλυτα βέβαιος ότι θα τα καταφέρεις.*

η **βεβαιότητα** (της βεβαιότητας, των βεβαιότητων) ΟΥΣ.: όταν έχουμε βεβαιότητα ή όταν νιώθουμε βεβαιότητα για κάτι, είμαστε σίγουροι για αυτό (= σιγουριά ≠ αβεβαιότητα, αμφιβολία): *Είχαν τη βεβαιότητα ότι θα νικήσουν. / Δεν μπορώ να πω με βεβαιότητα ότι θα έρθω.*

βεβαιώνω (βεβαίωσα), **βεβαιώνομαι** (βεβαιώθηκα, βεβαιωμένος) ΡΗΜ.:

1. όταν βεβαιώνουμε κάποιον για κάτι, του λέμε ότι σίγουρα είναι σωστό ή αληθινό (= δι-

αβεβαιώνω): *Ο γιατρός βεβαίωσε τους γονείς ότι το παιδί θα γίνει καλά.*

2. όταν βεβαιώνω κάτι, το κάνω να θεωρείται εντελώς βέβαιο ή αληθινό (= επιβεβαιώνω, επικυρώνω): *Ο αστυνομικός βεβαίωσε ότι η υπογραφή μου είναι αληθινή.*

3. βεβαιώνομαι ΠΑΘ.: βεβαιώνομαι για κάτι σημαίνει ότι γίνομαι σίγουρος ότι κάτι έγινε, ότι είναι αληθινό κτλ. (= σιγουρεύομαι): *Βεβαιώθηκε ότι δεν ερχόταν αυτοκίνητο και μετά πέρασε απέναντι.*

η **βεβαίωση** (της βεβαίωσης, των βεβαιώσεων) ΟΥΣ.: η βεβαίωση είναι ένα επίσημο χαρτί που βεβαιώνει κάτι (= πιστοποιητικό): *Πρέπει να καταθέσετε μια βεβαίωση σπουδών. / Για να πάρετε άδεια, θα πρέπει να φέρετε βεβαίωση από το γιατρό.*

το **βεγγαλικό** (του βεγγαλικού, των βεγγαλικών) ΟΥΣ.: το βεγγαλικό είναι πυροτεχνήματα που, όταν τους βάζουμε φωτιά, καίγονται και βγάζουν άσπρες ή πολύχρωμες φλόγες: *Η τελετή ήταν φαντασμαγορική, με εκατοντάδες βεγγαλικά, μουσική και πολύ χορό.*

△ Η λέξη βεγγαλικό χρησιμοποιείται συνήθως στον πληθυντικό αριθμό.

ο **βεζιρς** (του βεζιρη, των βεζιρηδων) ΟΥΣ. (ΙΣΤΟΡ.): την περίοδο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, ο βεζιρς είχε ανώτατο αξίωμα και μεγάλη εξουσία: *Αμέσως μετά το σουλτάνο στην πυραμίδα της εξουσίας ήταν ο βεζιρς.*

βελάζω (βέλαξα) ΡΗΜ.:

1. όταν ένα πρόβατο ή μια κατσίκα βελάζει, βγάζει μια φωνή που μοιάζει με τον ήχο "μπε μπε": *Ο βοσκός φώναζε και τα αρνιά βέλαζαν.*

2. λέμε ότι ένας άνθρωπος βελάζει όταν φωνάζει δυνατά (= βογκάω): *Βέλαξε από τους πόνους.*

το **βελανίδι** (του βελανιδιού, των βελανιδιών) ΟΥΣ.: το βελανίδι είναι ο καρπός της βελανιδιάς, που έχει καφέ ανοιχτό χρώμα: *Οι σκίουροι τρέφονται με βελανίδια και κάστανα.*

η **βελανιδιά** (της βελανιδιάς, των βελανιδιών) ΟΥΣ.:

1. η βελανιδιά είναι ψηλό δέντρο των δασών, με μυτερά στις άκρες φύλλα και πολύ σκληρό ξύλο, που ο καρπός του είναι το βελανίδι: *Κοντά στο χωριό μου βρίσκεται ένα δάσος με βελανιδιές.*

2. βελανιδιά είναι και το ξύλο αυτού του δέντρου, με το οποίο φτιάχνουμε έπιπλα, βάρκες και άλλα ξύλινα αντικείμενα: *Οι πόρτες είναι φτιαγμένες από βελανιδιά.*

ο **βελγικός**, η **βελγική**, το **βελγικό** ΕΠΙΘ.: όταν κάτι είναι βελγικό, έχει σχέση με το Βέλγιο ή τους Βέλγους: *Οι Βρυξέλλες είναι η βελγική πρωτεύουσα.*

ο **βέλγικος**, η **βέλγικη**, το **βέλγικο** ΕΠΙΘ. (ΑΝΕΠΙΣ.): έτσι λέγεται αλλιώς ο βελγικός

ο **Βέλγος** (του Βέλγου, των Βέλγων), η **Βελγίδα** (της Βελγίδας, των Βελγίδων) ΟΥΣ.+ΕΠΙΘ.:

Βέλγος είναι αυτός που ανήκει στο έθνος του Βελγίου ή είναι πολίτης του κράτους του Βελγίου: *Οι Βέλγοι μιλούν την ολλανδική, τη γαλλική και τη γερμανική γλώσσα. / Ο Βέλγος διαιτητής ακύρωσε το γκολ.*

η **βελέντζα** (της βελέντζας) ΟΥΣ.: η βελέντζα είναι ένα χοντρό μάλλινο ύφασμα με μακρύ χνούδι, που το χρησιμοποιούσαν παλιότερα για κουβέρτα (= φλοκάτη): *Αντί για χαλί, στρώσαμε τη βελέντζα μπροστά στο τζάκι.*

△ Η λέξη βελέντζα δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

η **βελόνα** (της βελόνας, των βελονών) ΟΥΣ.:

1. η βελόνα είναι ένα μικρό μεταλλικό αντικείμενο με μια μυτερή άκρη και μια τρύπα στην πλατιά πλευρά για να περνάμε την κλωστή, που το χρησιμοποιούμε στο ράψιμο ή στο κέντημα (= βελόνι): *Καθώς έραβε το κουμπί τρυπήθηκε από τη βελόνα.*

2. η βελόνα είναι μια μακρόστενη βέργα από μέταλλο ή πλαστικό, που τη χρησιμοποιούμε στο πλέξιμο: *Όταν πλέκει πουλόβερ, χρησιμοποιεί βελόνες νούμερο πέντε.*

3. η βελόνα είναι ένας λεπτός, μυτερός σωλήνας που τον στερεώνουμε σε σύριγγα για ενέσεις: *Μετά την ένεση, ο γιατρός βγάζει αργά τη βελόνα από το δέρμα μας και πιέζει με το δάχτυλο τη γύρω περιοχή.*

4. σε ένα όργανο, η βελόνα είναι ο δείκτης που κινείται πάνω κάτω για να μας δείξει τη θερμοκρασία, το βάρος κτλ.: *Η βελόνα της πυξίδας δείχνει πάντοτε το βορρά.*

ΕΚΦΡ. κόλλησε η βελόνα

το **βελονάκι** ΟΥΣ.: το βελονάκι είναι μια ειδική βελόνα πλεξιματος, που η άκρη της γυρίζει λίγο προς τα μέσα: *Η γιαγιά έπλεκε κουρτίνες και τραπεζομάντιλα με το βελονάκι.*

△ Η λέξη βελονάκι δεν έχει γενική στον ενικό και στον πληθυντικό αριθμό.

το **βελόνι** (του βελονιού, των βελονιών) ΟΥΣ.: βελόνι λέμε αλλιώς τη βελόνα που χρησιμοποιούμε στο ράψιμο: *Πέρασέ μου την κλωστή στο βελόνι για να ράψω το κουμπί.*

το **βέλος** (του βέλους, των βελών) ΟΥΣ.:

1. το βέλος είναι ένα λεπτό και μακρόστενο αντικείμενο, μυτερό στη μια του άκρη και με φτερά στην άλλη, το οποίο το ρίχνουμε με τόξο: *Οι Ινδιάνοι στο κυνήγι σκότωναν τα άγρια ζώα με τα βέλη τους.*

2. το βέλος (→) είναι το σύμβολο που δείχνει προς μια ορισμένη κατεύθυνση: *Το βέλος στο χάρτη δείχνει ότι πρέπει να στρίψουμε δεξιά.*

ο **βελούδινος**, η **βελουδίνη**, το **βελούδινο** ΕΠΙΘ.:

1. όταν κάτι είναι βελούδινο, είναι φτιαγμένο από βελούδο: *Αγόρασα ένα μαύρο βελούδινο σακάκι.*

2. βελούδινο λέμε κάτι που είναι πολύ μαλακό και απαλό όταν το αγγίζουμε (≠ άγριος, τραχύς): *Το δέρμα του μωρού είναι βελούδινο και τρυφερό.*

3. ένας ήχος είναι βελούδινος όταν είναι πολύ απαλός και ήρεμος ($\neq$ δυνατός, άγριος): *Η κοπέλα απάντησε με γλυκιά, βελούδινη φωνή.*

το **βελούδο** (του βελούδου, των βελούδων) ΟΥΣ.:

1. το βελούδο είναι ένα πολυτελές ύφασμα με παχύ και γυαλιστερό χνούδι, που είναι πολύ απαλό και μαλακό: *Το βελούδο είναι ακριβό ύφασμα γιατί έχει μέσα μετάξι.*

2. το βελούδο είναι το ρούχο που είναι φτιαγμένο από αυτό το ύφασμα: *Ήρθε στο πάρτι ντυμένη στα βελούδα.*

3. λέμε ότι κάτι είναι βελούδο όταν είναι πολύ απαλό: *Το μωρό έχει δέρμα βελούδο.*

βελτιώνω (βελτίωση), **βελτιώνομαι** (βελτιώθηκα, βελτιωμένος) ΡΗΜ.: όταν βελτιώνουμε κάτι, το κάνουμε να γίνει καλύτερο (= καλύτερεύω $\neq$ χειροτερεύω): *Με το διάβασμα βελτίωσε τους βαθμούς του στα μαθηματικά. / Η υγεία του βελτιώθηκε θεαματικά μετά την εγχείριση.*

η **βελτίωση** (της βελτίωσης, των βελτιώσεων) ΟΥΣ.: όταν υπάρχει βελτίωση σε κάτι, αυτό γίνεται καλύτερο (= καλύτερευση $\neq$ επιδείνωση): *Από αύριο αναμένεται βελτίωση του καιρού. / Παρουσιάστηκε κάποια βελτίωση στην υγεία του.*

η **βενζίνα** (της βενζίνας, των βενζινών) ΟΥΣ. (ΑΝΕΠΙΣ.): η βενζίνη: *Έβαλες βενζίνα στο αυτοκίνητο;*

το **βενζινάδικο** (του βενζινάδικου, των βενζινάδικων) ΟΥΣ.: το βενζινάδικο είναι το κατάστημα που πουλάει βενζίνη, πετρέλαιο κτλ. για τα αυτοκίνητα ή τις μοτοσυκλέτες: *Δε βρίσκει ανοιχτό βενζινάδικο για να βάλει βενζίνη.*

η **βενζίνη** (της βενζίνης, των βενζινών) ΟΥΣ.: η βενζίνη είναι ένα υγρό που παράγεται από το πετρέλαιο και χρησιμοποιείται ως καύσιμο, συνήθως σε αυτοκίνητα ή μοτοσυκλέτες: *Αυξήθηκε η τιμή της βενζίνης. / Το αυτοκίνητο δεν κινείται, γιατί έμεινε από βενζίνη.*

η **βεντάλια** (της βεντάλιας) ΟΥΣ.: η βεντάλια είναι ένα μικρό αντικείμενο από χαρτί ή λεπτό ύφασμα, σε σχήμα στρογγυλό ή μισού κύκλου, που, όταν το κουνάμε, φέρνει αέρα και δροσίζει το πρόσωπό μας: *Κουνούσε πέρα δώθε τη βεντάλια για να μου κάνει αέρα.*

⚠ Η λέξη βεντάλια δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

η **βέρα** (της βέρας) ΟΥΣ.: η βέρα είναι ένα χρυσό δαχτυλίδι, που το φοράει όποιος είναι παντρεμένος ή αρραβωνιασμένος: *Φοράει βέρα στο δεξί χέρι.*

⚠ Η λέξη βέρα δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

η **βεράντα** (της βεράντας, των βεραντών) ΟΥΣ.: η βεράντα είναι ένα μεγάλο μπαλκόνι, που μπορεί να είναι σκεπασμένο ή ανοιχτό: *Καθίστε στη βεράντα και θα σας φέρω τα αναψυκτικά.*

η **βέργα** (της βέργας, των βεργών) ΟΥΣ.:

1. η βέργα είναι ένα λεπτό και ίσιο κλαδί δέντρου που το έχουμε καθαρίσει από τα φύλλα του: *Στεφάνι κατασκευασμένο από βέργες λυγαριάς.*

2. βέργα λέμε κάθε λεπτό ραβδί από μέταλλο ή άλλο υλικό: *Κρέμασε τα κουρτινάκια της κουζίνας σε μεταλλικές βέργες.*

βερεσέ ΕΠΙΡΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): όταν αγοράζουμε κάτι βερεσέ, δεν το πληρώνουμε την ίδια στιγμή, αλλά μετά από μέρες: *Ο μπακάλης κι ο φούρναρης έπαψαν ξαφνικά να μας δίνουν βερεσέ.*

ΕΚΦΡ. ακούω βερεσέ, τζάμπα και βερεσέ

η **βερικοκιά** (της βερικοκιάς, των βερικοκιών) ΟΥΣ.: η βερικοκιά είναι το δέντρο από το οποίο βγαίνει το βερικοκό: *Το περιβόλι ήταν γεμάτο ροδακινιές, κερασιές και βερικοκιές.*

το **βερίκοκο** (του βερικοκου, των βερικοκων) ΟΥΣ.: το βερικόκο είναι ένα μικρό στρογγυλό φρούτο, που έχει χνουδωτή πορτοκαλιά φλούδα και μεγάλο κουκούτσι (= καίσι): *Πάνω από την τάρτα προσθέτουμε τα βερικόκα κομμένα στη μέση.*

η **βερμούδα** (της βερμούδας, των βερμούδων) ΟΥΣ.: η βερμούδα είναι ένα κοντό παντελόνι που φτάνει μέχρι το γόνατο: *Το καλοκαίρι φοράω βερμούδες για να μη ζεσταίνομαι.*

το **βερνίκι** (του βερνικιού, των βερνικιών) ΟΥΣ.: το βερνίκι είναι μια ρευστή ουσία με την οποία αλείφουμε μια επιφάνεια, για να τη γυαλίσουμε ή για να την προστατέψουμε: *Γυάλισε τα παπούτσια του με μαύρο βερνίκι. (= μπογιά, λούστρο) / Βάφει τα νύχια της με κόκκινο βερνίκι. (= μανόν)*

το **βήμα** (του βήματος, των βημάτων) ΟΥΣ.:

1. το βήμα είναι η κίνηση που κάνει το πόδι μας όταν περπατάμε: *Προχώρησε μερικά βήματα και στάθηκε μπροστά στον πίνακα.*

2. το βήμα είναι ο τρόπος με τον οποίο περπατάει κάποιος (= βάδισμα, περπάτημα): *Προχώρησε με βήμα αργό και βαρύ.*

3. τα βήμα είναι η πράξη που κάνει κάποιος για να πετύχει κάτι (= κίνηση, ενέργεια): *Ποιο θα είναι το επόμενο βήμα της κυβέρνησης;*

4. το βήμα είναι κάτι σημαντικό που γίνεται (= πρόοδος): *Έγιναν σημαντικά βήματα από τους επιστήμονες.*

5. το βήμα είναι μια ψηλή και επίπεδη επιφάνεια, στην οποία ανεβαίνει και στέκεται κάποιος όταν μιλάει μπροστά σε κόσμο (= βάθρο): *Ανέβηκε στο βήμα για να βγάλει λόγο.*

6. βήματα ΠΛΗΘ.: οι κινήσεις που κάνουμε όταν χορεύουμε είναι τα βήματα: *Μου έμαθε τα βήματα του ζεϊμπέκικου.*

ΕΚΦΡ. ανοίγω το βήμα μου, δυο βήματα, είναι δύο βήματα, κάνω τα πρώτα μου βήματα, κάνω το πρώτο βήμα

βηματίζω (βηματίσα) ΡΗΜ.: όταν βηματίζουμε, κινούμαστε κάνοντας βήματα (= βαδίζω): *Ο*

πατέρας μου βημάτιζε νευρικά πάνω κάτω στο σαλόνι.

ο **βήχας** (του βήχα) ουσ.: ο βήχας είναι ο αέρας που βγαίνει απότομα και με θόρυβο από το στόμα μας, συνήθως όταν έχουμε κρυολόγημα (= βήξιμο): *Το σιρόπι θα σας ανακουφίσει από το δυνατό και έντονο βήχα.*

Δ Η λέξη βήχας δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

ΕΚΦΡ. κόβω το βήχα

βήχω (έβηξα) ρημ.: όταν βήχουμε, έχουμε βήχα: *Κρυολόγησε και βήχει.*

η **βία** (της βίας) ουσ.:

1. όταν κάποιος χρησιμοποιεί βία, χρησιμοποιεί άγρια μέσα, όπως ξύλο, όπλα κτλ., για να αναγκάσει κάποιον να κάνει κάτι: *Η αστυνομία χρησιμοποίησε βία εναντίον των διαδηλωτών. / Η ατιμωρησία φταίει για τη βία στον αθλητισμό.*

2. η βία είναι η βιασύνη (= φούρια): *Πάνω στη βία μου έκαψα το φαγητό. / Φάε με την ησυχία σου, δεν υπάρχει βία.*

Δ Η λέξη βία δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

ΕΚΦΡ. μόλις και μετά βίας

βιάζομαι (βιάστηκα) ρημ.:

1. όταν βιάζομαι να κάνω κάτι, το κάνω γρήγορα, γιατί δεν έχω πολύ χρόνο (= επείγομαι): *Βιάζεται να τελειώσει το διάβασμα για να βγει βόλτα.*

2. όταν βιαζόμαστε, δεν έχουμε πολύ χρόνο: *Πρέπει να βιαστούμε γιατί μας περιμένουν.*

3. (ΑΝΕΠΙΣ.) βιάζομαι κάτι σημαίνει ότι το έχω ανάγκη αμέσως: *Μπορείς να μου φέρεις αύριο το βιβλίο, γιατί το βιάζομαι.*

Δ Η λέξη βιάζομαι προφέρεται σε τρεις συλλαβές: βιά-ζο-μαι.

βιαία και **βιαίως** επιρρ.: όταν κάτι γίνεται βιαία, γίνεται με βιαίο τρόπο (= βάνουσα, άγρια): *Μου επιτέθηκε βιαία μπροστά σε όλους τους φίλους μου.*

ο **βίαιος**, η **βίαη**, το **βίαιο** επιθ.:

1. όταν κάποιος είναι βίαιος, χρησιμοποιεί βία για να χτυπήσει ή να σκοτώσει άλλους ανθρώπους (= βάνουσος, επιθετικός): *Όταν μεθάει, γίνεται βίαιος και χτυπάει τη γυναίκα του.*

2. όταν κάτι είναι βίαη, γίνεται ξαφνικά και με άγριο τρόπο (= άγριος): *Πολλοί αθώοι βρίσκουν βίαιο θάνατο στους πολέμους.*

βιαστικά επιρρ.: όταν κάτι γίνεται βιαστικά, γίνεται γρήγορα και ξαφνικά, γιατί δεν υπάρχει πολύς χρόνος (= στα γρήγορα): *Έφυγε βιαστικά για να μην αργήσει στο ραντεβού.*

Δ Η λέξη βιαστικά προφέρεται σε τρεις συλλαβές: βια-στι-κά.

ο **βιαστικός**, η **βιαστική**, το **βιαστικό** επιθ.:

1. όταν κάποιος είναι βιαστικός, βιάζεται, κάνει όσο μπορεί πιο γρήγορα: *Ήταν πολύ βιαστικός και δε στάθηκε να μου μιλήσει.*

2. όταν κάτι είναι βιαστικό, πρέπει να γίνει όσο γίνεται πιο γρήγορα: *Η υπόθεση είναι βιαστική και δεν μπορεί να αναβληθεί. (= επείγων)*

3. όταν κάτι που κάνουμε είναι βιαστικό, το κάνουμε με γρήγορο ή πρόχειρο τρόπο (= πρόχειρος, γρήγορος): *Δε μου αρέσουν οι βιαστικές δουλειές.*

Δ Η λέξη βιαστικός προφέρεται σε τρεις συλλαβές: βια-στι-κός.

η **βιασύνη** (της βιασύνης) ουσ.: όταν κάνουμε κάτι με βιασύνη, το κάνουμε γρήγορα, γιατί δεν έχουμε πολύ χρόνο: *Από τη βιασύνη του άφησε την πόρτα ξεκλείδωτη.*

Δ **1.** Η λέξη προφέρεται σε τρεις συλλαβές: βια-σύ-νη. **2.** Η λέξη βιασύνη δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

το **βιβλίο** (του βιβλίου, των βιβλίων) ουσ.:

1. το βιβλίο είναι τυπωμένες σελίδες δεμένες μεταξύ τους μέσα σε κάλυμμα, που μπορεί να περιέχουν μια ιστορία, εικόνες, ποιήματα ή άλλες πληροφορίες: *Το καλοκαίρι διαβάζω πολλά λογοτεχνικά βιβλία. / Ανοίξε το βιβλίο στη σελίδα 15.*

2. το βιβλίο είναι ένα μεγάλο τετράδιο, στο οποίο γράφονται διάφορες πληροφορίες: *Ο έλεγχος των βιβλίων της επιχείρησης από την εφορία. / Υπέγραψαν στο βιβλίο επισκεπτών του μουσείου.*

ΕΚΦΡ. ανοιχτό βιβλίο, δεν ανοίγω βιβλίο

η **βιβλιογραφία** (της βιβλιογραφίας, των βιβλιογραφιών) ουσ.: η βιβλιογραφία είναι ένας κατάλογος με βιβλία, άρθρα, περιοδικά κτλ. σχετικά με κάποιο θέμα: *Στο τέλος της εργασίας, υπάρχει βιβλιογραφία σχετικά με το θέμα "Η Γη και οι άλλοι πλανήτες".*

η **βιβλιοθήκη** (της βιβλιοθήκης, των βιβλιοθηκών) ουσ.:

1. η βιβλιοθήκη είναι ένα έπιπλο ή άλλη κατασκευή με ράφια, πάνω στην οποία τοποθετούμε τα βιβλία μας: *Η ξύλινη βιβλιοθήκη στο γραφείο του ήταν φορτωμένη με εγκυκλοπαίδειες και λεξικά.*

2. η βιβλιοθήκη είναι κτίριο ή αίθουσα με πολλά βιβλία, περιοδικά, σιντί, βίντεο κτλ., που μπορούμε να τα διαβάσουμε εκεί ή να τα δανειστούμε: *Μπορείς να δανειστείς ένα αντίτυπο από τη βιβλιοθήκη. / Πληροφορίες για τη βιβλιοθήκη και τις ώρες λειτουργίας της.*

3. η βιβλιοθήκη είναι μια συλλογή από βιβλία που ανήκουν σε ένα άτομο ή έχουν σχέση με ένα θέμα: *Δώρισε τη βιβλιοθήκη του στο πανεπιστήμιο.*

το **βιβλιοπωλείο** (του βιβλιοπωλείου, των βιβλιοπωλείων) ουσ.: το βιβλιοπωλείο είναι ένα κατάστημα που πουλάει βιβλία: *Στο βιβλιοπωλείο μας θα βρείτε επίσης χαρτικά, είδη γραφείου και είδη δώρων.*

ο **βιβλιοπώλης** (του βιβλιοπώλη, των βιβλιοπωλών), η **βιβλιοπώλισσα** (της βιβλιοπώλισσας) ουσ.: ο βιβλιοπώλης είναι αυτός που έχει δικό του βιβλιοπωλείο: *Παρήγγειλα στο βιβλιοπώλη ένα βιβλίο που μόλις κυκλοφόρησε.*

η **βίδα** (της βίδας, των βιδών) ουσ.: η βίδα είναι ένα είδος καρφιού, με χαραγμένη την πλατιά

του άκρη, που το γυρίζουμε γύρω γύρω με κατσαβίδι για να στερεώσουμε κάτι: *Έσφιξε τις βίδες για να μην τρίζει το παντζούρι.* / Ξεκόλλησε το πόδι του τραπεζιού γιατί ξεβιδώθηκε μια βίδα.

βιδώνω (βιδώσα), **βιδώνομαι** (βιδώθηκα, βιδωμένος) ΡΗΜ.:

1. όταν βιδώνουμε κάτι, το στερεώνουμε κάπου με βίδες (≠ ξεβιδώνω): *Βιδώσε τα χερούλια στις ξύλινες πόρτες.*

2. λέμε ότι βιδώνουμε κάτι όταν το γυρίζουμε όπως τη βίδα για να το στερεώσουμε κάπου (= ξεβιδώνω): *Βιδώσε σφιχτά το καπάκι στο βάζο και δεν μπορούσα να το ανοίξω.*

ΕΚΦΡ. μου τη βιδώνει

η **βίζα** (της βίζας) ΟΥΣ.: η βίζα είναι ένα επίσημο χαρτί, όπως το διαβατήριό, που είναι απαραίτητο για να μπορεί να ταξιδέψει κανείς σε ορισμένες χώρες του κόσμου: *Χρειάζεσαι βίζα για να ταξιδέψεις στην Αμερική.*

Δ Η λέξη βίζα δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

η **βίλα** (της βίλας, των βιλών) ΟΥΣ.: η βίλα είναι ένα μεγάλο και πλούσιο σπίτι με κήπο: *Έχει χτίσει μια βίλα κοντά στη θάλασσα και μένει εκεί τα καλοκαίρια.*

το **βίντεο** ΟΥΣ.:

1. το βίντεο είναι μια συσκευή με την οποία μπορούμε να γράφουμε εικόνες και ήχο και στη συνέχεια να τις βλέπουμε στην οθόνη της τηλεόρασης: *Σύνδεσε το βίντεο με την τηλεόραση.*

2. το βίντεο είναι η ειδική κασέτα και ό,τι αυτή περιέχει, που μπορούμε να τη βάζουμε στη συσκευή του βίντεο και να τη βλέπουμε στην τηλεόραση: *Όλη μέρα βλέπει βίντεο. (= βιντεοταινία) / Βγήκε μια ωραία ταινία σε βίντεο. (= βιντεοκασέτα)*

Δ Η λέξη βίντεο δεν κλίνεται.

η **βιογραφία** (της βιογραφίας, των βιογραφιών) ΟΥΣ.: η βιογραφία είναι το βιβλίο που περιγράφει τη ζωή ενός σημαντικού ή διάσημου προσώπου: *Διάβασα τη βιογραφία του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη.*

το **βιογραφικό σημείωμα** ΟΥΣ.: το βιογραφικό σημείωμα είναι ένα σύντομο κείμενο με στοιχεία σχετικά με τις σπουδές μας και τις προηγούμενες δουλειές μας, που το στέλνουμε όταν ψάχνουμε για δουλειά: *Έστειλε στην εταιρεία βιογραφικό σημείωμα για τη θέση του λογιστή.*

η **βιολέτα** (της βιολέτας, των βιολετών) ΟΥΣ.:

1. η βιολέτα είναι ένα φυτό με μικρά λουλούδια, που έχουν σκούρο μπλε ή μοβ χρώμα και μυρίζουν πολύ ωραία: *Φυτέψαμε βιολέτες στην αυλή μας.*

2. η βιολέτα είναι το λουλούδι αυτού του φυτού: *Έκανα ένα μικρό μπουκέτο με βιολέτες.*

το **βιολί** (του βιολιού, των βιολιών) ΟΥΣ.:

1. το βιολί είναι ένα μικρό ξύλινο μουσικό όργανο με τέσσερις χορδές, που παίζεται με δο-

ξάρι, και το σχήμα του μοιάζει με τον αριθμό 8: *Θέλει να μάθει να παίζει βιολί.*

2. (ΑΝΕΠΙΣ.) βιολί λέμε αλλιώς το βιολιστή: *Είναι το καλύτερο βιολί στην κρατική ορχήστρα.*

3. (ΑΝΕΠΙΣ.) λέμε ότι κάποιος έχει το βιολί του όταν λέει ή κάνει συνεχώς το ίδιο πράγμα, με αποτέλεσμα να γίνεται κουραστικός: *Σταμάτα πια αυτό το βιολί, να λες συνέχεια ότι φταίνε οι άλλοι!*

ΕΚΦΡ. αλλάζω βιολί

ο **βιολιστής** (του βιολιστή, των βιολιστών), η **βιολίστρια** (της βιολίστριας, των βιολιστριών) ΟΥΣ.: ο βιολιστής είναι ο μουσικός που παίζει βιολί (= βιολονίστας): *Ο διάσημος βιολιστής θα ερμηνεύσει ένα κοντσέρτο για βιολί στο Ηρώδειο.*

ο **βιολιτζής** (του βιολιτζή, των βιολιτζήδες) ΟΥΣ.: ο βιολιτζής παίζει λαϊκή μουσική με βιολί, σε γάμους, πανηγύρια κτλ.: *Στα τοπικά γλέντια θα απολαύσετε τους καλύτερους βιολιτζήδες των Κυκλάδων.*

η **βιολογία** (της βιολογίας) ΟΥΣ.:

1. η βιολογία είναι η επιστήμη που εξετάζει και περιγράφει τους ζωντανούς οργανισμούς: *Η γενετική είναι ο κλάδος της Βιολογίας που ασχολείται με την αναπαραγωγή των ζωντανών οργανισμών.*

2. βιολογία λέμε το μάθημα του σχολείου με το ίδιο θέμα: *Την άλλη εβδομάδα θα γράψουμε διαγώνισμα στη βιολογία.*

Δ Η λέξη βιολογία δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

τα **βιολογικά προϊόντα** ΟΥΣ.: τα βιολογικά προϊόντα είναι τα αγροτικά προϊόντα που τα καλλιεργούν χωρίς να χρησιμοποιούν φυτοφάρμακα: *Αγοράζει μόνο βιολογικά προϊόντα γιατί είναι πιο υγιεινά.*

ο **βιολόγος**, η **βιολόγος** (του/της βιολόγου, των βιολόγων) ΟΥΣ.: ο βιολόγος είναι ο επιστήμονας που ασχολείται με τη βιολογία: *Οι βιολόγοι μελετούν πώς εξελίσσονται οι ζωντανοί οργανισμοί.*

το **βιολοντσέλο** (του βιολοντσέλου, των βιολοντσέλων) ΟΥΣ.: το βιολοντσέλο είναι ένα μουσικό όργανο με τέσσερις χορδές που μοιάζει με πολύ μεγάλο βιολί (= τσέλο): *Όταν παίζουμε βιολοντσέλο, καθόμαστε και το κρατάμε όρθιο στο έδαφος ανάμεσα στα πόδια μας.*

η **βιομηχανία** (της βιομηχανίας, των βιομηχανιών) ΟΥΣ.:

1. η βιομηχανία είναι αυτό που γίνεται όταν παράγονται προϊόντα στα εργοστάσια: *Η Ιαπωνία είναι μια χώρα με αναπτυγμένη βιομηχανία.*

2. η βιομηχανία είναι το κτίριο στο οποίο λειτουργεί μια βιομηχανία (= εργοστάσιο): *Οι βιομηχανίες βρίσκονται συνήθως έξω από τις πόλεις.*

η **βιοτεχνία** (της βιοτεχνίας, των βιοτεχνιών) ΟΥΣ.: η βιοτεχνία είναι μια μικρή επιχείρηση με λίγους εργάτες και μηχανήματα, που κατα-

σκευάζει προϊόντα: *Εργάζεται σε μια βιοτεχνία ρούχων.*

ο **βιότοπος** (του βιότοπου, των βιότοπων) ουσ.: οι βιότοποι είναι μια περιοχή, φυσική ή τεχνητή, που είναι κατάλληλη για την ανάπτυξη και την προστασία σπάνιων ζώων και φυτών: *Το Δέλτα του Έβρου είναι ένας βιότοπος όπου ζουν πολλά σπάνια είδη πουλιών.*

η **βιταμίνη** (της βιταμίνης, των βιταμινών) ουσ.: οι βιταμίνες είναι ουσίες απαραίτητες για την καλή υγεία του οργανισμού μας: *Τα φρούτα και τα λαχανικά περιέχουν πολλές βιταμίνες.*

η **βιτρίνα** (της βιτρίνας, των βιτρινών) ουσ.:

1. η βιτρίνα είναι ένας χώρος με τζάμι στο μπροστινό μέρος ενός καταστήματος, όπου τοποθετούνται τα προϊόντα για να μπορούν να τα βλέπουν οι πελάτες: *Είδα στη βιτρίνα ένα ζευγάρι παπούτσια και μπιέκα να τα δοκιμάσω.*

2. η βιτρίνα είναι μια κατασκευή από γυαλί, μέσα στην οποία τοποθετούνται πολύτιμα αντικείμενα για να μπορούμε να τα βλέπουμε χωρίς να τα πιάνουμε (= προθήκη): *Στο αρχαιολογικό μουσείο τα αγγεία είναι προστατευμένα μέσα σε βιτρίνες.*

ο **βλαβερός**, η **βλαβερή**, το **βλαβερό** ΕΠΙΘ.: όταν κάτι είναι βλαβερό, μπορεί να κάνει κακό στην υγεία μας (= επιβλαβής ≠ αβλαβής): *Μερικά φυτοφάρμακα είναι βλαβερά για τον άνθρωπο και το περιβάλλον.*

η **βλάβη** (της βλάβης, των βλαβών) ουσ.: βλάβη παθαίνει κάτι όταν χαλάει ή όταν δεν είναι σε καλή κατάσταση (= ζημιά): *Το αυτοκίνητο έπαθε βλάβη και δεν παίρνει μπροστά. / Τα σίτια έπαθαν μεγάλη βλάβη από το σεισμό.*

ο **βλάκας** (του βλάκα, των βλακών) ουσ.: ο βλάκας είναι ο ανόητος άνθρωπος, αυτός που δε σκέφτεται έξυπνα ή που κάνει βλακείες (= ηλίθιος, κουτός, χαζός ≠ έξυπνος): *Του το εξηγήσαμε πολλές φορές, αλλά είναι βλάκας και δεν καταλαβαίνει. / Είναι τόσο βλάκας, που δεν έγραψε το όνομα του παραλήπτη πάνω στο γράμμα!*

ΕΚΦΡ. βλάκας με περικεφαλαία

βλάκας με περικεφαλαία ΕΚΦΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): Έτσι λέμε κάποιον που είναι πολύ μεγάλος βλάκας (= βλάκας με πατέντα): *Αυτός δεν είναι βλάκας, είναι βλάκας με περικεφαλαία!*

η **βλακεία** (της βλακείας) ουσ.:

1. η βλακεία είναι η έλλειψη εξυπνάδας και λογικής σκέψης (= ηλιθιότητα ≠ ευφυΐα): *Εξαιτίας της βλακείας της υποφέρουμε όλοι στη δουλειά.*

2. βλακεία είναι καθετί που λέει ή κάνει κάποιος χωρίς να το έχει σκεφτεί λογικά (= ανοησία, κουταμάρα): *Έκανα μια βλακεία και τώρα ο υπολογιστής μου δε δουλεύει. / Τέτοιες βλακείες κάνεις και με τα μετανιώσεις.*

Δ Η λέξη βλακεία δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

ο **βλαμμένος**, η **βλαμμένη**, το **βλαμμένο** ΕΠΙΘ.:

1. (ΑΝΕΠΙΣ.) έτσι λέμε αλλιώς κάποιον που είναι καθυστερημένος: *Ο μεγάλος τους γιος είναι βλαμμένος, αλλά ο μικρός είναι φυσιολογικός.*

2. (ΜΕΙΩΤ.) βλαμμένο λέμε κάποιον που κάνει πράγματα ανόητα (= ηλίθιος, βλάκας): *Ο σερβιτόρος ήταν εντελώς βλαμμένος, ούτε μία παραγγελία δεν πήρε σωστά!*

βλάπτω (έβλαψα), **βλάπτομαι** (βλάφτηκα) ΡΗΜ.: κάποιος ή κάτι μας βλάπτει όταν μας κάνει να πάθουμε κακό (≠ ωφελώ): *Δεν έβλαψε ποτέ του κανέναν. / Το κάπνισμα βλάπτει την υγεία.*

βλαστημάω/βλαστημώ (βλαστήμησα) ΡΗΜ.:

1. όταν βλαστημάμε ή όταν βλαστημάμε κάποιον, λέμε βρισιές (= βρίζω): *Συνέχεια την κακολογούσε και τη βλαστημούσε. / Βογγούσε και βλαστημούσε από τους πόνους.*

2. λέμε ότι βλαστημάμε κάτι όταν λέμε κατάρες για αυτό (= κατारीέμαι): *Βλαστημάει την ώρα και τη στιγμή που τον γνώρισε.*

η **βλάστηση** (της βλάστησης) ουσ.:

1. η βλάστηση είναι το σύνολο των φυτών που φυτρώνουν σε έναν τόπο: *Οι ρεματιές έχουν πλούσια βλάστηση με πλατάνια και καρυδιές.*

2. η βλάστηση ενός φυτού είναι όταν αυτό φυτρώνει και βγάζει βλαστούς: *Η βλάστηση του φοίνικα είναι αδύνατη σε ψυχρά κλίματα.*

Δ Η λέξη βλάστηση δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

ο **βλαστός** (του βλαστού, των βλαστών) ουσ.: ο βλαστός είναι το τμήμα του φυτού που βρίσκεται πάνω από την επιφάνεια του εδάφους και πάνω στο οποίο βγαίνουν τα φύλλα και τα κλαδιά: *Η τριανταφυλλιά έχει αγκάθια στο βλαστό της.*

βλάφτω (έβλαψα), **βλάφτομαι** (βλάφτηκα) ΡΗΜ. (ΑΝΕΠΙΣ.): έτσι λέμε αλλιώς το βλάπτω

το **βλέμμα** (του βλέμματος, των βλεμμάτων) ουσ.:

1. βλέμμα είναι το να γυρίζουμε τα μάτια μας σε κάποιον ή σε κάτι που θέλουμε να δούμε (= ματιά): *Το βλέμμα της έμεινε καρφωμένο πάνω στο φόρεμά μου.*

2. το βλέμμα είναι ο τρόπος με τον οποίο κοιτάζουμε κάποιον ή κάτι: *Οι περισσότεροι είχαν βλέμμα σκυθρωπό, κουρασμένο ή τσαντισμένο.*

βλέποντας και κάνοντας ΕΚΦΡ.: το λέμε όταν θέλουμε να δούμε πρώτα πώς θα πάει κάτι και μετά να αποφασίσουμε: *Δεν ξέρω ακόμη πότε θα τελειώσω, βλέποντας και κάνοντας.*

βλέπω (είδα), **βλέπομαι** (ειδώθηκα, ιδωμένος) ΡΗΜ.:

1. όταν βλέπουμε κάτι, το καταλαβαίνουμε χρησιμοποιώντας τα μάτια μας (= διακρίνω): *Περιγράψτε τι είδατε στην εκδρομή μας στο Ναύπλιο. / Τον είδα να κλαδεύει τις τριανταφυλλίες.*

2. όταν βλέπουμε, έχουμε καλή όραση: Έχει μυωπία και δε βλέπει καλά.

3. όταν βλέπουμε τηλεόραση, θέατρο κτλ., παρακολουθούμε ταινία, έργο ή άλλο θέαμα: Βλέπει την αγαπημένη του εκπομπή στην τηλεόραση. / Πήγαν στο γήπεδο για να δουν τον αγώνα.

4. όταν βλέπουμε κάποιον, τον συναντάμε ή του κάνουμε επίσκεψη στο χώρο του: Τον είδα τυχαία στο δρόμο. / Πέρνα να με δεις όποτε θέλεις. (= επισκέπτομαι)

5. όταν ο γιατρός βλέπει έναν ασθενή, τον εξετάζει (= κοιτάζει): Πρήστηκε το πόδι του και πρέπει να τον δει ο γιατρός.

6. λέμε ότι βλέπουμε ένα πρόβλημα ή άλλο ζήτημα όταν το μελετάμε με προσοχή (= εξετάζω): Θα δω το θέμα σας προσωπικά. / Το είδαμε το θέμα από όλες τις πλευρές.

7. όταν βλέπουμε κάτι δύσκολο, εύκολο, απίθανο κτλ., το θεωρούμε δύσκολο, εύκολο, απίθανο κτλ.: Το βλέπω δύσκολο να κερδίσουμε τον αγώνα.

8. βλέπει ΕΝΕΡΓ. 3^ο ΠΡ.: όταν κάτι βλέπει σε κάποιο μέρος, έχει θέα προς το μέρος αυτό (= κοιτάζει): Το δωμάτιό σας βλέπει τη θάλασσα.

9. βλέπομαι ΠΑΘ.: κάποιος ή κάτι βλέπεται όταν έχει ωραία εμφάνιση: Δε βλέπεται με το καινούριο της κούρεμα!

10. βλέπομαι ΠΑΘ.: όταν βλέπομαι με κάποιον, συναντιέμαι μαζί του (= βρίσκομαι): Πρέπει να βλεπόμαστε πιο συχνά. / Έχουμε πολύ καιρό να ιδωθούμε.

ΕΚΦΡ. άκου να δεις, βλέποντας και κάνοντας, βλέπω άσπρη μέρα, βλέπω με καλό μάτι, βλέπω στον ύπνο μου, βλέπω το χάρο με τα μάτια μου, βλέπω φως, δε βλέπω από την πείνα, δε βλέπω τη μύτη μου, δε βλέπω την ώρα, είδα κι απόειδα, είδα κι έπαθα, όπως σε βλέπω και με βλέπεις, τα βλέπω διπλά, τα βλέπω όλα μαύρα, τα βλέπω όλα ρόδινα, τα βλέπω σκούρα

βλέπω άσπρη μέρα ΕΚΦΡ.: όταν κάποιος βλέπει άσπρη μέρα, τα πράγματα αρχίζουν να πηγαίνουν καλύτερα για αυτόν: Σκέφτεται να αλλάξει δουλειά, μήπως και δει άσπρη μέρα.

βλέπω με καλό μάτι ΕΚΦΡ.: όταν βλέπουμε κάποιον ή κάτι με καλό μάτι, έχουμε θετική στάση απέναντί του: Ο πατέρας της δε βλέπει με καλό μάτι την απόφασή της να ασχοληθεί με την πολιτική.

βλέπω στον ύπνο μου ΕΚΦΡ.: όταν βλέπουμε κάποιον ή κάτι στον ύπνο μας, το βλέπουμε στο όνειρό μας: Είδα στον ύπνο μου τη γιαγιά μου.

βλέπω το χάρο με τα μάτια μου ΕΚΦΡ.: το λέμε όταν κινδυνεύει η ζωή μας: Το αυτοκίνητο αναποδογύρισε και είδαμε το χάρο με τα μάτια μας.

βλέπω φως ΕΚΦΡ.: όταν βλέπουμε φως, αρχίζουμε να ελπίζουμε: Δε βλέπω φως στην υπόθεση, μου φαίνεται αδύνατο να βρεθεί λύση.

η **βλεφαρίδα** (της βλεφαρίδας, των βλεφαρίδων) ΟΥΣ.: οι βλεφαρίδες είναι οι μικρές σκληρές τρίχες που φυτρώνουν στις άκρες των βλεφάρων και προστατεύουν τα μάτια μας (= τσίνορο, ματοτσίνορο): Έχει μακριές και γυριστές βλεφαρίδες. / Βάφει τις βλεφαρίδες της μπλε.

⚠ Η λέξη βλεφαρίδα χρησιμοποιείται συνήθως στον πληθυντικό αριθμό.

το **βλέφαρο** (του βλεφάρου, των βλεφάρων) ΟΥΣ.: τα βλέφαρα είναι τα δύο κομμάτια δέρματος που σκεπάζουν τα μάτια μας όταν είναι κλειστά (= ματόφυλλο): Χαμήλωσε τα βλέφαρά της από ντροπή. / Κλείνουν τα βλέφαρά μου από την κούραση.

⚠ Η λέξη βλέφαρο χρησιμοποιείται συνήθως στον πληθυντικό.

το **βλήμα** (του βλήματος, των βλημάτων) ΟΥΣ.:

1. το βλήμα είναι η σφαίρα, η βόμβα κτλ. που ρίχνεται από μεγάλο όπλο εναντίον κάποιου στόχου: Χτυπήθηκε από βλήμα πυροβόλου όπλου.

2. (ΜΕΙΩΤ.) βλήμα λέμε το χαζό άνθρωπο (= βλίτο): Είναι μεγάλο βλήμα, δεν καταλαβαίνει τίποτα!

βογκάω/βογκώ (βόγκηξα) ΡΗΜ.:

1. όταν βογκάμε, βγάζουμε μια βαθιά φωνή, από μεγάλο πόνο ή στενοχώρια: Ο τραυματίας βογκούσε από τους αφόρητους πόνους.

2. βογκάει 3^ο ΠΡ.: λέμε ότι ένα μηχανήμα βογκάει όταν βγάζει έναν ήχο που μοιάζει με βογκητό (= μουγκρίζει): Η μηχανή του παλιού αυτοκινήτου βογκούσε στην ανηφόρα.

το **βογκητό** (του βογκητού, των βογκητών) ΟΥΣ.: το βογκητό είναι η βαθιά φωνή που βγάζει κάποιος από πόνο ή στενοχώρια: Καθημερινά άκουγε το κλάμα και τα βογκητά των αρρώστων.

το **βόδι** (του βοδιού, των βοδιών) ΟΥΣ.:

1. το βόδι είναι ένα μεγάλο ζώο με κέρατα, το αρσενικό της αγελάδας, που το χρησιμοποιούμε σε γεωργικές εργασίες και το μεγαλώνουμε για το κρέας του: Παλιότερα χρησιμοποιούσαν βόδια για το όργωμα.

2. (ΜΕΙΩΤ.) βόδι λέμε τον πολύ χοντρό άνθρωπο: Τρώει πολύ κι έχει γίνει σαν βόδι.

3. (ΜΕΙΩΤ.) βόδι λέμε τον ανόητο άνθρωπο: Αυτό το βόδι δεν ξέρει πόσο κάνουν δύο και δύο!

ΕΚΦΡ. κοιμάται σαν βόδι

το **βοδινό** (του βοδινού, των βοδινών) ΟΥΣ.: το βοδινό είναι το κρέας του βοδιού: Αυξήθηκε δύο ευρώ το κιλό η τιμή του βοδινού.

βοηθάω/βοηθώ (βοήθησα), **βοηθίεμαι** (βοηθήθηκα) ΡΗΜ.:

1. όταν βοηθάμε κάποιον, του προσφέρουμε ό,τι χρειάζεται, για να κάνει κάτι πιο εύκολα: Θα με βοηθήσεις να λύσω την άσκηση; / Με βοήθησε να διαλέξω. / Τον βοήθησαν οικονομικά οι γονείς του για να σπουδάσει.

2. όταν κάτι βοηθάει μια κατάσταση, την κάνει πιο εύκολη ή καλύτερη: *Η μουσική τον βοηθάει να συγκεντρώνεται όταν διαβάζει.* (= διευκολύνω) / *Τα παιδιά πρέπει να μάθουν ότι η ανακύκλωση βοηθάει το περιβάλλον.* (= ωφελώ)
3. **βοηθιέμαι** ΠΑΘ.: όταν δύο άνθρωποι βοηθιούνται, βοηθάει ο ένας τον άλλο: *Οι φίλοι βοηθιούνται μεταξύ τους.*

η **βοήθεια** (της βοήθειας, των βοηθειών) ΟΥΣ.:

1. βοήθεια είναι αυτό που κάνουμε για να βοηθήσουμε κάποιον: *Μια φωνή από τη θάλασσα ζητούσε βοήθεια.* / *Ήμουν πολύ θυμωμένος για να ζητήσω τη βοήθειά του.*
2. βοήθεια λέμε κάποιον ή κάτι που μας βοηθάει: *Οι συμβουλές του ήταν μεγάλη βοήθεια για μένα.*

⚠ Η λέξη βοήθεια προφέρεται σε τέσσερις συλλαβές βο-ή-θει-α ή σε τρεις συλλαβές βο-ή-θεια.

ο **βοηθός**, η **βοηθός** (του/της βοηθού, των βοηθών) ΟΥΣ.:

1. ο βοηθός είναι αυτός που βοηθάει κάποιον άλλον στη δουλειά του: *Πήρε έναν νεαρό για βοηθό του στο μαγαζί.*
2. βοηθό λέμε τον τίτλο που έχει κάποιος όταν δουλεύει κάτω από τις διαταγές κάποιου άλλου, που είναι ανώτερός του: *Εργάζεται ως βοηθός λογιστή στην εταιρεία.*

ο **βόθρος** (του βόθρου, των βόθρων) ΟΥΣ.:

1. ο βόθρος είναι ένας βαθύς, υπόγειος λάκκος, στον οποίο συγκεντρώνονται τα βρόμικα νερά και οι ακαθαρσίες του σπιτιού: *Ο βόθρος γέμισε και τώρα χρειάζεται αδειασμα.*
2. (ΜΕΙΩΤ.) βόθρο λέμε το στόμα κάποιου όταν βρίζει και λέει άσχημες λέξεις (= οχετός): *Το στόμα του είναι βόθρος! Έτσι και το ανοίξει, ακούς μόνο βρισιές.*

ο **βολβός** (του βολβού, των βολβών) ΟΥΣ.:

1. βολβό λέμε τη ρίζα φυτών που μοιάζει με κρεμμύδι: *Η μητέρα μου έφτιαξε σαλάτα με βολβούς.*
2. (ΙΑΤΡ.) βολβός λέγεται το όργανο ή το τμήμα οργάνου του σώματός μας που έχει το σχήμα του βολβού: *Έκανε χειρουργική στο βολβό του ματιού.*

το **βόλει** ΟΥΣ.: το βόλει είναι άθλημα κατά το οποίο δύο ομάδες πετούν με τα χέρια μια μεγάλη μπάλα πάνω από ένα ψηλό δίχτυ, που βρίσκεται στο κέντρο του γηπέδου (= πετοσφαίριση): *Η ομάδα του νίκησε στο σχολικό πρωτάθλημα βόλει.*

⚠ Η λέξη βόλει δεν κλίνεται.

βολεύω (βόλεψα), **βολεύομαι** (βολεύτηκα, βολεμένος) ΡΗΜ.:

1. όταν βολεύουμε τα πράγματά μας, τα βάζουμε σε τάξη ή τα κάνουμε να χωρέσουν σε ορισμένο χώρο (= τακτοποιώ): *Πώς να βολέψω όλα τα ρούχα σε μια ντουλάπα;*
2. λέμε ότι βολεύουμε κάποιον όταν του βρίσκουμε δουλειά (= τακτοποιώ): *Βόλεψε και τα δύο παιδιά του στο δημόσιο.*

3. όταν βολεύουμε κάποιον, του βρίσκουμε χώρο για να μείνει ή να ξεκουραστεί: *Απόψε θα σε βολέψω για ύπνο στον καναπέ.*

4. **βολεύει** ΕΝΕΡΓ. 3^ο ΠΡ.: όταν κάτι με βολεύει, μου προσφέρει άνεση ή ευκολία (= εξυπηρετεί, διευκολύνει): *Τι ώρα σάς βολεύει να πάμε σινεμά;*

5. **βολεύομαι** ΠΑΘ.: όταν κάποιος βολεύεται σε κάθισμα ή θέση, νιώθει άνετα εκεί: *Βολεύτηκε στην πολυθρόνα και δε λέει να σηκωθεί.*

6. **βολεύομαι** ΠΑΘ.: λέμε ότι κάποιος βολεύεται με κάτι όταν είναι ευχαριστημένος με αυτό και δε ζητάει κάτι καλύτερο: *Το μεσημέρι βολεύεται με μια σαλάτα.* / *Βολεύτηκε με τα λεφτά του πατέρα του και δεν ψάχνει για δουλειά.*

ΕΚΦΡ. τα βολεύω

βολίδα ΕΠΙΡΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): όταν κάτι κινείται βολίδα, κινείται με πολύ μεγάλη ταχύτητα: *Το αυτοκίνητο πέρασε βολίδα από μπροστά μας.*

βολικά ΕΠΙΡΡ.:

1. όταν καθόμαστε ή ξαπλώνουμε κάπου βολικά, νιώθουμε άνετα (= αναπαυτικά ≠ άβολα): *Κάθεσαι βολικά ή θέλεις να ακουμπήσεις την πλάτη σου στο μαξιλάρι;*
2. όταν κάτι μας έρχεται βολικά, γίνεται την κατάλληλη στιγμή, εύκολα, γρήγορα και χωρίς μεγάλη προσπάθεια (= ευνοϊκά): *Του ήρθαν όλα βολικά και βρήκε γρήγορα δουλειά.*

ο **βολικός**, η **βολική**, το **βολικό** ΕΠΙΘ.:

1. όταν κάτι είναι βολικό, μας βολεύει, μας εξυπηρετεί ή το χρησιμοποιούμε εύκολα (≠ άβολος): *Είναι πιο βολικό να τρώμε στο τραπέζι παρά όρθιοι.* / *Τα μικρά αυτοκίνητα είναι πιο βολικά στο παρκάρισμα.* (= εξυπηρετητικός)
2. όταν κάτι είναι βολικό, μάς κάνει να νιώθουμε ευχάριστα και άνετα (= άνετος, αναπαυτικός): *Πολύ βολικά αυτά τα καινούρια αθλητικά παπούτσια!*
3. όταν κάποιος είναι βολικός, δε θυμώνει, δεν ανησυχεί ή δεν παραπονιέται εύκολα (= καλόβολος ≠ ιδιότροπος): *Είναι τόσο βολικός άνθρωπος, που ό,τι ώρα και να του ζητήσεις θα έρθει αμέσως.*

ο **βόλος** (του βόλου, των βόλων) ΟΥΣ.:

1. ο βόλος είναι μια μικρή σφαίρα, συνήθως από χρωματιστό γυαλί (= μπίλια): *Μια ιδέα διακόσμησης είναι οι χρωματιστοί βόλοι μέσα σε γυάλινα βάζα.*
2. **βόλοι** ΠΛΗΘ.: οι βόλοι είναι το παιδικό παιχνίδι, κατά το οποίο κάθε παίκτης αφήνει τους βόλους του να κυλήσουν στο έδαφος έτσι ώστε να χτυπήσουν τους βόλους των άλλων παικτών: *Παλιά, τα παιδιά βγαίνουν στο δρόμο για να παίξουν βόλους.*

η **βόλτα** (της βόλτας) ΟΥΣ.:

1. η βόλτα είναι μια σύντομη διαδρομή που κάνουμε με τα πόδια ή με κάποιο μέσο συγκοινωνίας, συνήθως για ευχαρίστηση: *Πήγαμε μια βόλτα στη θάλασσα.*
2. όταν κάτι κάνει μια βόλτα γύρω από κάτι άλλο, γυρίζει μία φορά γύρω από αυτό (= γύ-

ρος, στροφή): *Πρέπει η βίδα να πάρει μερικές βόλτες ακόμα για να σφίξει καλά.*

⚠ Η λέξη βόλτα δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

ΕΚΦΡ. κόβω βόλτες, παίρνω την κάτω βόλτα, τα φέρνω βόλτα

η **βόμβα** (της βόμβας, των βομβών) ουσ.:

1. η βόμβα είναι ένα όπλο με ειδικό μηχανισμό που προκαλεί έκρηξη: *Από την έκρηξη της βόμβας τραυματίστηκε ο φύλακας της τράπεζας. / Τα πολεμικά αεροπλάνα έριξαν βόμβες στα στρατόπεδα των εχθρών.*

2. λέμε βόμβα καθετί που γίνεται ξαφνικά και προκαλεί έκπληξη ή αναστάτωση: *Η είδηση της παραίτησης του υπουργού έσκασε σαν βόμβα.*

ΕΚΦΡ. σκάει η βόμβα

βομβαρδίζω (βομβάρδισα), **βομβαρδίζομαι** (βομβαρδίστηκα, βομβαρδισμένος) ρημ.:

1. όταν κάποιος βομβαρδίζει μια περιοχή, ρίχνουν βόμβες για να την καταστρέψουν: *Τα πολεμικά αεροπλάνα βομβάρδισαν το αεροδρόμιο.*

2. λέμε ότι βομβαρδίζουμε κάποιον όταν τον κουράζουμε με πολλές ίδιες ερωτήσεις, με πολλά ίδια μηνύματα κτλ.: *Όταν του εξομολογούμαι το πρόβλημά μου, με βομβαρδίζει με συμβουλές.*

ο **βομβαρδισμός** (του βομβαρδισμού, των βομβαρδισμών) ουσ.: όταν γίνεται βομβαρδισμός, γίνεται επίθεση με βόμβες σε μια περιοχή: *Όσο διαρκούσε ο βομβαρδισμός, παρέμεναν κρυμμένοι στα καταφύγια.*

ο **βόμβος** (του βόμβου, των βόμβων) ουσ.: ο βόμβος είναι ένας δυνατός ήχος με διάρκεια (= βούισμα, βουητό): *Ακούγαμε τον ενοχλητικό βόμβο των αεροπλάνων. / Αντιλαμβάνεται πολύ εύκολα τα μελίσσια από το βόμβο των μελισσών.*

βόρεια ΕΠΙΡΡ.:

1. όταν πηγαίνουμε βόρεια, κινούμαστε προς την κατεύθυνση του βορρά (≠ νότια): *Το μονοπάτι πηγαίνει βόρεια και οδηγεί στην κορυφή του βουνού.*

2. όταν κάτι βρίσκεται βόρεια μιας περιοχής, βρίσκεται προς την κατεύθυνση του βορρά σε σχέση με αυτή την περιοχή: *Το επίκεντρο του σεισμού τοποθετείται δέκα χιλιόμετρα βόρεια της Λευκάδας.*

ο **βόρειος**, η **βόρεια**, το **βόρειο** ΕΠΙΘ.:

1. όταν μια χώρα ή μια περιοχή είναι βόρεια, βρίσκεται στο βορρά (≠ νότιος): *Η Θράκη βρίσκεται στη βόρεια Ελλάδα.*

2. όταν κάτι είναι βόρειο, ξεκινάει από το βορρά ή κατευθύνεται προς το βορρά (≠ νότιος): *Το χειμώνα ο βόρειος άνεμος είναι πολύ κρύος. / Το βόρειο μονοπάτι οδηγεί κατευθείαν στο βουνό.*

3. όταν κάποιος είναι βόρειος, κατάγεται από μια χώρα ή μια περιοχή του βορρά (≠ νότιος): *Οι βόρειοι Ευρωπαίοι είναι συνήθως ψηλοί και ξανθοί.*

το **βοριαδάκι** ουσ.: το βοριαδάκι είναι ο ελαφρός βόρειος άνεμος: *Άλλαξε ο καιρός ξαφνικά και το γύρισε σε βοριαδάκι.*

⚠ Η λέξη βοριαδάκι δεν έχει γενική στον ενικό και στον πληθυντικό αριθμό.

ο **βοριάς** (του βοριά, των βοριάδων) ουσ.: ο βοριάς είναι ο άνεμος που έρχεται από το βορρά και είναι συνήθως δυνατός και κρύος (= τραμουντάνα): *Ο βοριάς που φύσηξε χτες πάγωσε το χιόνι.*

ο **βορινός**, η **βορινή**, το **βορινό** ΕΠΙΘ.: όταν ένα κτίριο ή το τμήμα ενός κτιρίου είναι βορινό, είναι γυρισμένο προς το βορρά (≠ νότιος): *Τα βορινά δωμάτια του σπιτιού είναι πολύ δροσερά το καλοκαίρι.*

ο **βορράς** (του βορρά) ουσ.:

1. ο βορράς είναι ένα από τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα, αυτό που βρίσκεται αριστερά μας όταν κοιτάμε το σημείο από το οποίο ανατέλλει ο ήλιος (≠ νότος): *Το χειμώνα, τα πουλιά ταξιθεύουν από το βορρά προς το νότο.*

2. Βορράς: ο Βορράς είναι το μέρος που βρίσκεται στο βόρειο τμήμα μια χώρας, μιας περιοχής: *Οι ευρωπαϊκός Βορράς είναι πιο πλούσιος από το Νότο.*

⚠ Η λέξη βορράς δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

βοσκάω/βοσκώ (βόσκησα), **βοσκιέμαι** (βοσκήθηκα, βοσκημένος) ρημ.:

1. όταν κάποιος βοσκάει ζώα, τα οδηγεί για βοσκή και τα προσέχει όση ώρα τρώνε: *Βοσκάει τα γίδια.*

2. βοσκάει 3^ο ΠΡ.: όταν ένα ζώο βοσκάει, τρώει χορτάρι: *Τα πρόβατα βοσκούν στο λιβάδι.*

η **βοσκή** (της βοσκής, των βοσκών) ουσ.:

1. η βοσκή είναι αυτό που κάνουν τα ζώα όταν βόσκουν, όταν τρώνε χορτάρι: *Ο τσοπάνος έβαλε τα ζώα για βοσκή.*

2. η βοσκή είναι το μέρος όπου φυτρώνουν χόρτα κατάλληλα για να βοσκήσουν ζώα (= βοσκότοπος, βοσκοτόπι): *Υπάρχουν πολλές βοσκές στην περιοχή, γι' αυτό υπάρχουν και πολλά ζώα.*

3. η βοσκή είναι τα χόρτα που χρησιμεύουν ως τροφή για τα ζώα: *Φέτος υπάρχει άφθονη βοσκή, γιατί έβρεξε πολύ το χειμώνα.*

ο **βοσκός** (του βοσκού, των βοσκών) ουσ.: ο βοσκός είναι αυτός που οδηγεί τα ζώα στη βοσκή και τα φυλάει όση ώρα βόσκουν (= τσοπάνης): *Ο βοσκός έβαλε τα πρόβατα από το μαντρί.*

βόσκω (βοσκήσαμε) ρημ.:

1. βοσκάω: *Βόσκει πρόβατα. / Στα βουνά της ορεινής Νάξου βόσκουν εκατοντάδες κατσίκια.*

2. (ΑΝΕΠΙΣ.) λέμε ότι ένας άνθρωπος βόσκει όταν γυρίζει εδώ και εκεί (= τριγυρίζω, περιφέρομαι): *Πού έβοσκες και άργησες να γυρίσεις;*

το **βότανο** (του βοτάνου, των βοτάνων) ουσ.: τα βότανα είναι χαμηλά φυτά, που χρησιμοποιούνται συνήθως ως φάρμακα: *Το βότανο λουίζα κάνει καλό στο κρυολόγημα.*

η **βότκα** (της βότκας) ουσ.: η βότκα είναι ένα άχρωμο αλκοολούχο ποτό, αρκετά δυνατό: *Η βότκα είναι το εθνικό ποτό των Ρώσων.*

⚠ Η λέξη βότκα δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

το **βότσαλο** (του βότσαλου, των βότσαλων) ουσ.: το βότσαλο είναι η μικρή, συνήθως στρογγυλή, πέτρα, που βρίσκουμε στις παραλίες και στις όχθες ποταμών και λιμνών: *Για να περάσει η ώρα, πετούσε βότσαλα στη θάλασσα.*

το **βουβάλι** (του βουβαλιού, των βουβαλιών) ουσ.:

1. το βουβάλι είναι ένα μεγάλο ζώο που μοιάζει με βόδι και έχει πολύ μεγάλα γυριστά κέρατα: *Στην Αμερική κυνηγούν τα βουβάλια για το κρέας τους.*

2. (ΜΕΙΩΤ.) βουβάλι λέμε τον πολύ παχύ άνθρωπο: *Τρώει πολύ και έχει γίνει σαν βουβάλι.*

ο **βουβός**, η **βουβή**, το **βουβό** ΕΠΙΘ.:

1. όταν κάποιος είναι βουβός, δεν έχει φωνή και δεν μπορεί να μιλήσει (= μουγγός): *Ο βουβός υπηρέτης προσπαθούσε με νοήματα να τους καλέσει πίσω.*

2. όταν κάποιος κάθεται βουβός, είναι σιωπηλός και δε μιλάει (= αμίλητος): *Με κοιτούσε βουβός με μάτια γουρλωμένα από το φόβο του.*

3. όταν κάτι είναι βουβό, γίνεται ή εκφράζεται χωρίς λόγια ή ήχους: *Ο καημός μιας ολόκληρης ζωής ξέσπασε σ' ένα βουβό, ατέλειωτο κλάμα.*

ο **βουδισμός** (του βουδισμού) ουσ. (ΘΡΗΣΚ.): ο βουδισμός είναι η θρησκεία που γεννήθηκε στην Ινδία και στηρίζεται στη διδασκαλία του Βούδα: *Ο βουδισμός είναι η θρησκεία των λαών που ζουν στην ανατολική και στην κεντρική Ασία.*

⚠ Η λέξη βουδισμός δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

ο **βουδιστής** (του βουδιστή, των βουδιστών), η **βουδίστρια** (της βουδίστριας, των βουδιστριών) ουσ.+ΕΠΙΘ.: ο βουδιστής είναι αυτός που πιστεύει στο βουδισμό και στη διδασκαλία του Βούδα: *Οι περισσότεροι Κινέζοι είναι βουδιστές.*

το **βουητό** (του βουητού, των βουητών) ουσ.: το βουητό είναι ένας βαθύς και δυνατός θόρυβος που έχει διάρκεια (= βόμβος, βούισμα, βοή): *Ακουγόταν το βουητό χιλιάδων ανθρώπων που φώναζαν συνθήματα κατά του πολέμου.*

βουίζει (βούιξε) ΡΗΜ.:

1. ένα έντομο ή κάτι άλλο βουίζει όταν βγάζει έναν ήχο που έχει διάρκεια: *Οι μέλισσες βούιζαν πετώντας από λουλούδι σε λουλούδι. / Βούιζε ο αέρας και τα τζάμια έτριζαν.*

2. λέμε ότι ένας χώρος βουίζει όταν γίνεται θόρυβος και φασαρία εκεί (= αντηχεί): *Το προαύλιο του σχολείου βούιζε από τις φωνές των παιδιών.*

3. όταν το τηλέφωνο βουίζει, ακούγεται ένας ήχος, που δείχνει ότι κάποιος εκείνη τη στιγμή μιλάει ή ότι το τηλέφωνό του έχει βλάβη: *Του τηλεφώνησα αλλά το τηλέφωνό του βουίζει.*

4. λέμε ότι βουίζει το κεφάλι μας ή τα αυτιά μας όταν ακούμε συνέχεια έναν ενοχλητικό θόρυβο μέσα στο κεφάλι μας: *Είχαμε φύγει από το μπαρ αλλά τα αυτιά μου συνέχισαν να βουίζουν.*

5. λέμε ότι βουίζει ένας τόπος όταν όλοι συζητάνε μια καινούρια είδηση: *Εσύ, πού ζεις; Βούιζε ο τόπος ότι θα γίνουν εκλογές!*

η **βούλα** (της βούλας) ουσ.:

1. η βούλα είναι ένα στρογγυλό σημάδι: *Το φόρεμά της είναι μπλε με άσπρες βούλες.*

2. παλιότερα, βούλα έλεγαν μια ειδική σφραγίδα και το σχήμα που αυτή άφηνε: *Πάνω στο έγγραφο υπάρχει η βασιλική βούλα.*

⚠ Η λέξη βούλα δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

τα **βουλγαρικά** (των βουλγαρικών) ουσ.: τα βουλγαρικά είναι η βουλγαρική γλώσσα: *Το βιβλίο του είναι γραμμένο στα βουλγαρικά και θα μεταφραστεί στα ελληνικά.*

τα **βουλγάρικα** (των βουλγάρικων) ουσ. (ΑΝΕΠΙΣ.): έτσι λέμε αλλιώς τη βουλγαρική γλώσσα, τα βουλγαρικά

ο **βουλγαρικός**, η **βουλγαρική**, το **βουλγαρικό** ΕΠΙΘ.: όταν κάτι είναι βουλγαρικό, έχει σχέση με τη Βουλγαρία ή τους Βούλγαρους: *Πρωτεύουσα του βουλγαρικού κράτους είναι η Σόφια.*

ο **βουλγάρικος**, η **βουλγάρικη**, το **βουλγάρικο** ΕΠΙΘ. (ΑΝΕΠΙΣ.): ο βουλγαρικός

ο **Βούλγαρος** (του Βούλγαρου, των Βούλγαρων), η **Βουλγάρα** (της Βουλγάρας) ουσ.+ΕΠΙΘ.: Βούλγαρο λέμε αυτόν που ανήκει στο έθνος της Βουλγαρίας ή είναι πολίτης του κράτους της Βουλγαρίας: *Οι Βούλγαροι είναι βαλκανικός λαός. / Έγινε διαδήλωση Βούλγαρων μεταναστών στην Αθήνα.*

ο **βουλευτής**, η **βουλευτής** (του/της βουλευτή, των βουλευτών) και η **βουλευτίνα** (της βουλευτίνας) ουσ.: ο βουλευτής είναι ο πολιτικός που τον εκλέγουν οι πολίτες με την ψήφο τους, για να υπερασπίζεται τα δικαιώματά τους στη βουλή της χώρας τους: *Εκλέχτηκε βουλευτής στο νομό Ροδόπης.*

η **βουλή** (της βουλής) ουσ.:

1. η βουλή είναι το σύνολο των πολιτικών που εκλέγονται από το λαό για να παίρνουν τις σημαντικές αποφάσεις για τα θέματα μιας χώρας (= κοινοβούλιο): *Η ελληνική βουλή αποτελείται από τριακόσιους βουλευτές.*

2. **Βουλή** ΕΝΙΚ.: η Βουλή είναι το κτίριο όπου συγκεντρώνονται και συζητάνε οι βουλευτές: *Η Βουλή βρίσκεται στην πλατεία Συντάγματος.*

⚠ Η λέξη βουλή δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

βουλιάζω (βούλιαξα, βουλιαγμένος) ΡΗΜ.:

1. βουλιάζουμε κάτι όταν το κάνουμε να χαθεί κάτω από την επιφάνεια του νερού (= βυθίζω): *Οι εχθροί βούλιαξαν τρία καράβια. / Οι πλημμύρες βούλιαξαν ολόκληρες πόλεις.*

2. λέμε ότι βουλιάζουμε όταν καθόμαστε αναπαυτικά σε κάθισμα (= βυθίζομαι): *Βούλιαξε στον καναπέ και τον πήρε ο ύπνος.*

3. **βουλιάζει** 3^ο ΠΡ.: κάτι βουλιάζει όταν πέφτει από την επιφάνεια του νερού στο βυθό (= βυθίζεται): *Ένα πετρελαιοφόρο βούλιαξε στον Ατλαντικό. / Το νόμισμα βούλιαξε στον πάτο της πισίνας.*

4. **βουλιάζει** 3^ο ΠΡ.: όταν μια επιφάνεια βουλιάζει, δημιουργείται πάνω της βαθούλωμα: *Βούλιαξε η πόρτα του αυτοκινήτου στο τρακάρισμα. / Η στέγη βούλιαξε από το χιόνι.*

η **βουλιμία** (της βουλιμίας) ΟΥΣ.:

1. η βουλιμία είναι η υπερβολική όρεξη για φαγητό (= λαιμαργία): *Κοιτούσε με βουλιμία το ταψί με το ψητό αρνάκι. / Λόγω της βουλιμίας του αυξήθηκε υπερβολικά το βάρος του.*

2. βουλιμία λέμε την έντονη επιθυμία κάποιου να αποκτήει όλο και περισσότερα: *Τον κατέστρεψε η βουλιμία του για χρήμα και εξουσία.*

⚠ Η λέξη βουλιμία δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

το **βουλκανιζατέρ** ΟΥΣ.: το βουλκανιζατέρ είναι το μέρος όπου επισκευάζουν ή αλλάζουν τα χαλασμένα λάστιχα αυτοκινήτων, μοτοσικλετών κτλ.: *Έσκασε το λάστιχο και το πήγα στο βουλκανιζατέρ.*

⚠ Η λέξη βουλκανιζατέρ δεν κλίνεται.

το **βούλωμα** (του βουλώματος, των βουλωμάτων) ΟΥΣ.:

1. το βούλωμα είναι αυτό που κάνουμε όταν βουλώνουμε ένα άνοιγμα: *Η τρύπα στον τοίχο θέλει βούλωμα.*

2. βούλωμα λέμε καθετί που χρησιμοποιούμε για να κλείσουμε ένα μπουκάλι, μια κατσαρόλα, ένα βάζο κτλ.: *Δε βρίσκω το βούλωμα του μπουκαλιού. (= πώμα, καπάκι)*

βουλώνω (βούλωσα) ΡΗΜ.:

1. όταν κλείνουμε με καπάκι ένα μπουκάλι, το βουλώνουμε (= ταπώνω ≠ ξεταπώνω): *Να βουλώσεις καλά το κρασί.*

2. όταν γεμίζουμε ή κλείνουμε μια μικρή τρύπα, τη βουλώνουμε (= φράζω): *Χρησιμοποίησαν τσιμέντο για να βουλώσουν τις τρύπες στον τοίχο.*

3. **βουλώνει** 3^ο ΠΡ.: ένας σωλήνας ή κάτι άλλο βουλώνει όταν κλείνει το άνοιγμά του (= φράζει ≠ ξεβουλώνει): *Βούλωσε η μπανιέρα.*

4. **βουλώνει** 3^ο ΠΡ.: όταν βουλώνει η μύτη μας ή τα αυτιά μας, αναπνέουμε ή ακούμε με δυσκολία, συνήθως από κρυολόγημα: *Έχει συνάχι και βούλωσε η μύτη του. (= μπουκώνει)*

ΕΚΦΡ. βουλώνω τα αυτιά μου, το βουλώνω

βουλώνω τα αυτιά μου **ΕΚΦΡ.**: λέμε ότι βουλώνουμε τα αυτιά μας όταν κάνουμε επίτηδες ότι δεν ακούμε, συνήθως από αδιαφορία: *Οι αρμόδιοι βουλώνουν τα αυτιά τους στις διαμαρτυρίες των πολιτών.*

ο **βουνίσιος**, η **βουνίσια**, το **βουνίσιο** ΕΠΙΘ.:

1. όταν κάτι είναι βουνίσιο, υπάρχει στο βουνό ή έχει σχέση με το βουνό (= ορεινός ≠ καμπί-

σιος): *Γεμίσαμε τα πνευμόνια μας με καθαρό, βουνίσιο αέρα.*

2. βουνίσιο λέμε έναν άνθρωπο, ένα ζώο ή ένα φυτό που ζει στο βουνό: *Κανένας από τους βουνίσιους μετανάστες δεν ήξερε κολύμπι. / Βγήκαν για κυνήγι βουνίσιας πέρδικας.*

το **βουνό** (του βουνού, των βουνών) ΟΥΣ.:

1. το βουνό είναι μια μεγάλη προεξοχή του εδάφους με πλαγιές (= όρος): *Του αρέσει να περπατάει και να σκαρφαλώνει στα βουνά. / Οι κορυφές των βουνών ήταν ακόμα χιονισμένες.*

2. βουνό λέμε κάθε περιοχή που βρίσκεται σε μεγάλο υψόμετρο: *Το καλοκαίρι θα πάμε διακοπές στο βουνό. / Του αρέσει πιο πολύ το βουνό από τη θάλασσα.*

3. βουνό λέμε ένα σωρό από πράγματα που είναι τοποθετημένα χωρίς τάξη το ένα πάνω στο άλλο (= στοίβα): *Πάνω στο γραφείο του ήταν ένα βουνό από βιβλία.*

4. λέμε βουνό κάτι πολύ μεγάλο ή πολύ δύσκολο: *Σηκώθηκαν βουνά τα κύματα από την τρικυμία. / Οι ασκήσεις των μαθηματικών μου φαίνονται βουνό.*

ΕΚΦΡ. μαθημένα τα βουνά στα χιόνια, μόνο βουνό με βουνό δε σμίγει, τύχη βουνό

ο **βούρκος** (του βούρκου, των βούρκων) ΟΥΣ.:

1. ο βούρκος είναι η λάσπη που δημιουργείται στα βρόμικα νερά θάλασσας, ποταμού ή λίμνης: *Η λίμνη που πριν από χρόνια είχε πάπες, σήμερα έχει σκουπίδια και έχει μετατραπεί σε βούρκο.*

2. όταν κάποιος ζει στο βούρκο, κάνει παράνομες και ανήθικες πράξεις: *Ζούσε στο βούρκο της ατιμίας πριν μπει στη φυλακή.*

βουρκώνω (βούρκωσα, βουρκωμένος) ΡΗΜ.: όταν βουρκώνουμε, τα μάτια μας γεμίζουν με δάκρυα (= δακρύζω): *Βούρκωσε από τη συγκίνηση.*

η **βούρτσα** (της βούρτσας, των βουρτσών) ΟΥΣ.: η βούρτσα είναι ένα αντικείμενο που αποτελείται από μια βάση πάνω στην οποία είναι στερεωμένες σκληρές τρίχες ή λεπτά σύρματα και το χρησιμοποιούμε για να βάφουμε τοίχους, να καθαρίζουμε ρούχα ή παπούτσια, ή για να χτενίζουμε τα μαλλιά μας: *Καθάρισα το παλτό μου με τη βούρτσα. / Γυάλισα τα παπούτσια μου με τη βούρτσα. / Τα μαλλιά της είναι πολύ υπερδεμένα και τα χτενίζει με τη βούρτσα.*

βουρτσιζω (βούρτσισα), **βουρτσιζομαι** (βουρτσιστήκα, βουρτσισμένος) ΡΗΜ.:

1. όταν βουρτσιζουμε κάτι, το καθαρίζουμε ή το γυαλίζουμε με βούρτσα: *Βούρτσισε το σακάκι για να φύγει η σκόνη. / Βουρτσίζει πάντα τα δόντια του μετά το φαγητό.*

2. όταν βουρτσιζουμε τα μαλλιά μας, τα χτενίζουμε με βούρτσα: *Βούρτσισε τα βρεγμένα μαλλιά της μπροστά στον καθρέφτη.*

το **βούρτσισμα** (του βουρτσίσματος, των βουρτσισμάτων) ουσ.:

1. το βούρτσισμα είναι αυτό που κάνουμε όταν καθαρίζουμε ή γυαλίζουμε κάτι με βούρτσα: *Μην ξεχνάς το βούρτσισμα των δοντιών σου.*
2. το βούρτσισμα είναι το χτένισμα των μαλλιών μας με βούρτσα: *Τα μαλλιά θέλουν κάθε μέρα βούρτσισμα.*

βουτάω/βουτώ (βούτηξα), **βουτιέμαι** (βουτήχτηκα, βουτηγμένος) ρημ.:

1. όταν βουτάμε κάτι μέσα σε υγρό, το βάζουμε ολόκληρο μέσα σε αυτό: *Του αρέσει να βουτάει το ψωμί στο λάδι της σαλάτας.* / *Βούτηξε το χέρι του στο νερό για να δει αν ζεστάθηκε.* (= βυθίζω)
2. βουτάμε συνήθως στο νερό όταν μπαίνουμε ολόκληροι μέσα σε αυτό: *Βούτηξαν στα παγωμένα νερά της λίμνης για να τον σώσουν.*
3. (ΑΝΕΠΙΣ.) όταν βουτάμε κάποιον, τον πιάνουμε γρήγορα ή απότομα και τον φέρνουμε προς το μέρος μας (= αρπάζω): *Θύμωσε και τον βούτηξε από το γιακά.*
4. (ΑΝΕΠΙΣ.) λέμε ότι βουτάμε κάτι όταν το παίρνουμε κρυφά ή με τη βία: *Της βούτηξε το πορτοφόλι από την τσάντα.* (= κλέβω) / *Μου βούτηξε την μπάλα μέσα από τα χέρια.* (= αρπάζω)

το **βούτημα** (του βουτήματος, των βουτημάτων) ουσ.: τα βουτήματα είναι γλυκίσματα, όπως τα κουλούρια, τα παξιμάδια, τα μπισκότα κ.ά.: *Μαζί με τον καφέ και το τσάι σέρβιρε και βουτήματα.*

⚠ Η λέξη βούτημα χρησιμοποιείται συνήθως στον πληθυντικό αριθμό.

η **βουτιά** (της βουτιάς, των βουτιών) ουσ.:

1. η βουτιά είναι το να βουτήξει κάποιος με ορμή στο νερό με το κεφάλι: *Τα παιδιά πριν κάνουν βουτιές πρέπει να σιγουρευτούν πρώτα ότι τα νερά είναι βαθιά.*
2. η βουτιά είναι η κίνηση προς τα κάτω ή προς τα εμπρός που κάνει κάποιος όταν πέφτει από ψηλά: *Ο ακροβάτης έκανε μια υπέροχη βουτιά από ψηλά και έπεσε στο δίχτυ.* / *Ο τερματοφύλακας με μια βουτιά απέκρουσε την μπάλα.*

το **βούτυρο** (του βούτυρου, των βούτυρων) ουσ.: το βούτυρο είναι μια μαλακή ουσία με κιτρινωπό χρώμα, γίνεται από το λίπος που βγαίνει από το γάλα και τη χρησιμοποιούμε συνήθως σε φαγητά: *Στο τέλος προσθέτεις μια κουταλιά φρέσκο βούτυρο πάνω από τα μακαρόνια.*

το **βραβείο** (του βραβείου, των βραβείων) ουσ.: το βραβείο είναι χρήματα ή κάτι άλλο που δίνουμε σε κάποιον, επειδή ήρθε πρώτος σε διαγωνισμό ή επειδή ξεχώρισε σε κάτι: *Πήρε το πρώτο βραβείο στον παγκόσμιο διαγωνισμό ζωγραφικής.*

βραβεύω (βράβευσα), **βραβεύομαι** (βραβεύτηκα, βραβευμένος) ρημ.: βραβεύουμε κάποιον όταν του δίνουμε κάποιο βραβείο: *Το σχολείο βράβεψε τους αριστούχους μαθητές.* / *Το μυ-*

θιστόρημά του βραβεύτηκε σε παγκόσμιο διαγωνισμό.

τα **βράγχια** (των βραγχίων) ουσ.: τα βράγχια είναι τα όργανα με τα οποία αναπνέουν τα ψάρια και άλλα ζώα του νερού, όπως οι βάτραχοι, τα μαλάκια κτλ.: *Στα φρέσκα ψάρια τα βράγχια είναι υγρά και έχουν ζωηρό κόκκινο ή ροζ χρώμα.*

η **βραδιά** (της βραδιάς, των βραδιών) ουσ.:

1. η βραδιά είναι το διάστημα της ημέρας που ο ήλιος δεν είναι στον ουρανό και έχει σκοτάδι έξω: *Ήταν μια όμορφη βραδιά με πανσέληνο.* (= νύχτα) / *Περάσαμε μια πολύ ευχάριστη βραδιά.* (= βράδυ)
2. η βραδιά είναι μια εκδήλωση που γίνεται το βράδυ, και όχι το πρωί ή το απόγευμα: *Ο πολιτιστικός σύλλογος της πόλης οργανώνει μια μουσική βραδιά.*

βραδιάζει (βράδιασε) ρημ.: όταν βραδιάζει, χάνεται το φως της ημέρας και έρχεται το βράδυ (= νυχτώνει ≠ ξημερώνει): *Όταν βραδιάζει, με πιάνει μελαγχολία.* / *Είχε ήδη βραδιάσει όταν φτάσαμε στο σπίτι.*

το **βραδινό** (του βραδινού, των βραδινών) ουσ.: το βραδινό είναι το γεύμα που τρώμε το βράδυ: *Για βραδινό θα ετοιμάσω κάτι γρήγορο και ελαφρύ.*

ο **βραδινός**, η **βραδινή**, το **βραδινό** επιθ.:

1. όταν κάτι είναι βραδινό, γίνεται το βράδυ ή έχει σχέση με το βράδυ: *Αυτή την εβδομάδα έχει βραδινή βάρδια στη δουλειά.* (= νυχτερινός) / *Η βραδινή παράσταση στο θέατρο αρχίζει στις εννιά.* (≠ απογευματινός)
2. λέμε ότι ένα ρούχο είναι βραδινό όταν το φοράμε σε επίσημες εκδηλώσεις (= επίσημος): *Αγόρασε μια βραδινή τουαλέτα για τη δεξίωση.*
3. όταν κάποιος είναι βραδινός, εργάζεται το βράδυ: *Όλη αυτή την εβδομάδα δουλεύω βραδινός.*
4. λέμε για κάποιον ότι είναι βραδινός τύπος όταν του αρέσει να μένει ξύπνιος ως πολύ αργά το βράδυ: *Μη με υπολογίζετε για μπουζούκια, δεν είμαι βραδινός τύπος και θα νυστάζω.*

το **βράδυ** (του βραδίου, των βραδιών) ουσ.: το βράδυ είναι το διάστημα της ημέρας που ξεκινάει από τη δύση του ηλίου και φτάνει συνήθως ως την ώρα που πηγαίνουμε για ύπνο: *Πηγαίνει στη δουλειά το πρωί και γυρίζει το βράδυ.* (≠ πρωί) / *Μερικά φαρμακεία μένουν ανοιχτά και το βράδυ.* (= νύχτα ≠ ημέρα)

βράζει το αίμα μου ΕΚΦΡ.: το λέμε για κάποιον που είναι άνθρωπος γεμάτος ζωή και ζωντάνια: *Είναι νέος και το αίμα του βράζει για περιπέτεια.*

βράζω (έβρασα, βρασμένος) ρημ.:

1. όταν βράζουμε μια τροφή, τη μαγειρεύουμε, συνήθως μέσα σε νερό: *Πρώτα βράζουμε το κρέας και μετά τηγανίζουμε τις πατάτες.* / *Θα σου βράσω ένα αυγό.*

2. λέμε ότι κάποιος ή κάτι βράζει όταν έχει πολύ μεγάλη θερμοκρασία (= σκάω, ανάβω): *Όλο το βράδυ έβραζε από τον πυρετό. / Το καλοκαίρι το σπίτι μας βράζει από τη ζέστη.*

3. λέμε ότι βράζουμε από θυμό, οργή κτλ. όταν νιώθουμε μεγάλο θυμό, οργή κτλ. (= φουρντώνω): *Μέσα του έβραζε, αλλά δεν είπε κουβέντα.*

4. βράζει 3^ο πρ.: όταν ένα υγρό ή ένα φαγητό βράζει, έχει μεγάλη θερμοκρασία και βγάζει μπουρμπουλήθρες και ατμό (= κοχλάζει): *Όταν βράσει το γάλα, το κατεβάζετε από τη φωτιά.*

ΕΚΦΡ. βράζει το αίμα μου, όλοι στο ίδιο καζάνι βράζουμε

το **βρακί** (του βρακιού, των βρακιών) ουσ. (ΑΝΕΠΙΣ.): το βρακί είναι το εσώρουχο που φοράμε στο κάτω μέρος του σώματός μας, το οποίο έχει δύο ανοίγματα για τα πόδια και λάστιχο στη μέση για να το κρατάει σταθερό: *Φοράει βρακί και σουτιέν στο ίδιο χρώμα.*

το **βράσιμο** (του βρασίματος, των βρασιμάτων) ουσ.: βράσιμο είναι το να βράζει ένα υγρό ή ένα φαγητό: *Μικρά μυστικά για το βράσιμο των ζυμαρικών.*

ο **βραστός**, η **βραστή**, το **βραστό** ΕΠΙΘ.:

1. όταν ένα υγρό είναι βραστό, έχει βράσει και είναι πολύ ζεστό (= βρασμένος): *Σε μια κατσαρόλα με βραστό νερό ρίχνετε το ρύζι.*

2. όταν ένα φαγητό είναι βραστό, το έχουμε μαγειρέψει με βράσιμο και όχι με ψήσιμο ή τηγάνισμα: *Στο τραπέζι σέρβιραν πρώτα σουπιά ρύζι με βραστό κρέας.*

το **βραχιόλι** (του βραχιολιού, των βραχιολιών) ουσ.: το βραχιόλι είναι το κόσμημα που φοράμε γύρω από το χέρι: *Στο αριστερό χέρι φοράει το ρολόι και στο δεξί ένα ασημένιο βραχιόλι.*

ο **βραχίονας** (του βραχίονα, των βραχιόνων) ουσ. (ΕΠΙΣ.):

1. ο βραχίονας είναι το μπράτσο του χεριού μας: *Κάταγμα του βραχίονα.*

2. ο βραχίονας ενός αντικειμένου είναι το μακρύ και λεπτό τμήμα του που εξέχει και λυγίζει: *Οι βραχίονες των γυαλιών μας στερεώνονται πίσω από τα αυτιά. / Ο βραχίονας του φωτιστικού μπορεί να λυγίζει αριστερά ή δεξιά.*

η **βραχνάδα** (της βραχνάδας) ουσ.: όταν η φωνή μας έχει μια βραχνάδα, ακούγεται χοντρή και άγρια, για παράδειγμα επειδή πονάει ο λαιμός μας: *Έκοψε το τσιγάρο, αλλά του έχει μείνει μια βραχνάδα στη φωνή.*

Δ Η λέξη βραχνάδα δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

βραχνιάζω (βράχνιασα, βραχνιασμένος) ΡΗΜ.: όταν βραχνιάζουμε, η φωνή μας γίνεται βραχνή: *Ούρλιαζε τη στιγμή του γκολ και βράχνιασε.*

ο **βραχνός**, η **βραχνή**, το **βραχνό** ΕΠΙΘ.:

1. η φωνή μας είναι βραχνή όταν ακούγεται χοντρή και άγρια: *Από τότε που άρχισε να καπνίζει, η φωνή του έγινε βραχνή.*

2. όταν κάποιος είναι βραχνός, έχει βραχνιάσει, συνήθως επειδή είναι κρυωμένος (= βραχνιασμένος): *Είναι βραχνός και τον πονάει πολύ ο λαιμός του.*

ο **βράχος** (του βράχου, των βράχων) ουσ.:

1. ο βράχος είναι μια μεγάλη πέτρα που συνήθως προεξέχει από το έδαφος ή από την επιφάνεια της θάλασσας: *Το ρεύμα παρέσυρε τη βάρκα και την έριξε πάνω στα βράχια. / Ξεκόλλησε ένας βράχος από το βουνό κι έπεσε στο δρόμο.*

2. λέμε ότι κάποιος είναι βράχος όταν είναι σταθερός σε αυτά που πιστεύει και δεν παρασύρεται ή δεν υποχωρεί: *Δέχτηκε πολλές πιέσεις και απειλές, αλλά αυτός παρέμεινε βράχος.*

Δ Ο πληθυντικός αριθμός της λέξης βράχος είναι "οι βράχοι" και "τα βράχια".

ο **βραχώδης**, η **βραχώδης**, το **βραχώδες** ΕΠΙΘ.: όταν μια περιοχή είναι βραχώδης, είναι γεμάτη βράχους: *Το νησί είναι βραχώδες, γι' αυτό δε φυτρώνει ούτε ένα δεντράκι.*

βρε! ΕΠΙΘ.:

1. το χρησιμοποιούμε για να δείξουμε μεγάλη έκπληξη: *Βρε, τι κακό έπαθαν οι άνθρωποι μες στις γιορτές!*

2. το χρησιμοποιούμε όταν μιλάμε με φίλους μας ή με μικρά παιδιά: *Μη στενοχωριέσαι, βρε παιδί μου!*

3. το χρησιμοποιούμε όταν βρίζουμε κάποιον: *Βρε αλήτη, πώς τολμάς να μου μιλάς με αυτό τον τρόπο!*

βρέξει χιονίσει ΕΚΦΡ.: το λέμε όταν θέλουμε να δείξουμε ότι κάτι θα γίνει οπωσδήποτε: *Βρέξει χιονίσει, η εκδήλωση θα γίνει. / Δεν ανησυχεί, αφού παίρνει κάθε μήνα το μισθό του βρέξει χιονίσει.*

το **βρέφος** (του βρέφους, των βρεφών) ουσ.: το βρέφος είναι το νεογέννητο παιδί (= μωρό): *Κρατούσε το βρέφος στην αγκαλιά της και το θάλαζε.*

βρέχει με το τουλούμι ΕΚΦΡ.: όταν βρέχει με το τουλούμι, βρέχει πάρα πολύ (= ρίχνει καρεκλοπόδαρα): *Μη βγεις έξω, γιατί βρέχει με το τουλούμι.*

βρέχω (έβρεξα), **βρέχομαι** (βράχηκα, βρεγμένος και βρεμένος) ΡΗΜ.:

1. όταν βρέχουμε κάτι, ρίχνουμε πάνω του νερό ή άλλο υγρό ή το βουτάμε μέσα σε αυτό: *Βρέχει τα παξιμάδια στο νερό για να μαλακώσουν. (= μουσκεύω) / Έβρεξε τα ρούχα πριν τα σιδερώσει. (= καταβρέχω)*

2. βρέχει ΕΠΙΚ. 3^ο πρ.: όταν βρέχει, ρίχνει βροχή: *Έβρεχε ασταμάτητα και οι δρόμοι πλημμύρισαν.*

3. βρέχομαι παθ.: όταν κάποιος ή κάτι βρέχεται, πέφτει πάνω του βροχή: *Βράχθηκαν τα ρούχα από το χαλάζι. / Δεν είχαμε ομπρέλα και βραχίκαμε.*

4. βρέχομαι παθ.: όταν ένα μωρό βρέχεται, λερώνει τα ρούχα του με τα ούρα του χωρίς να το

θέλει (= κατοουριέμαι): *Το μωρό βράχκε και θέλει άλλαγμα.*

5. βρέχεται ΠΑΘ. 3^ο ΠΡ.: όταν ένας τόπος βρέχεται από θάλασσα ή από λίμνη, βρίσκεται δίπλα σε αυτή: *Η Ελλάδα βρέχεται νότια από τη Μεσόγειο θάλασσα.*

ΕΚΦΡ. βρέξει χιονίσει, βρέχει με το τουλούμι, έχω μη βρέξει και μη στάξει, ό,τι βρέξει ας κατεβάσει, πέρα βρέχει, σαν βρεγμένη γάτα, τις βρέχω

βριζώ (έβρισα), **βρίζομαι** (βρίστηκα) ΡΗΜ.:

1. όταν βρίζουμε ή όταν βρίζουμε κάποιον, του λέμε άσχημα λόγια, που τον προσβάλλουν: *Τον έβρισε αλλά μετά το μετάνιωσε και του ζήτησε συγγνώμη.*

2. βρίζομαι ΠΑΘ.: βρίζομαι με κάποιον όταν λέμε βρισιές ο ένας στον άλλο: *Βρίστηκαν άσχημα και δε μιλάνε πια μεταξύ τους.*

ο βρικόλακας (του βρικόλακα, των βρικολάκων) ΟΥΣ.: ο βρικόλακας είναι ήρωας σε ιστορίες, που βγαίνει από τον τάφο του τις νύχτες για να πιει το αίμα των ζωντανών (= βαμπίρ, δράκουλας): *Ερμήνευσε το ρόλο του βρικόλακα με μοναδικό τρόπο.*

η βρισιά (της βρισιάς, των βρισιών) ΟΥΣ.: η βρισιά είναι τα άσχημα λόγια που προσβάλλουν κάποιον (= αισχρόλογο, βρομόλογο): *Πάνω στον καβγά αντάλλαξαν πολύ βαριές βρισιές.*

βρίσκεται σε εξέλιξη ΕΚΦΡ.: όταν κάτι που γίνεται βρίσκεται σε εξέλιξη, έχει ξεκινήσει αλλά δεν έχει τελειώσει ακόμη: *Η κατασκευή του νέου δρόμου βρίσκεται σε εξέλιξη.*

βρίσκομαι σε καλό δρόμο ΕΚΦΡ.: όταν κάποιος βρίσκεται σε καλό δρόμο, έχει μεγάλες πιθανότητες να πετύχει: *Συνέχισε έτσι την άσκηση, βρίσκεσαι σε καλό δρόμο.*

βρίσκω (βρήκα), **βρίσκομαι** (βρέθηκα) ΡΗΜ.:

1. βρίσκουμε κάτι ή κάποιον που χάσαμε όταν μαθαίνουμε πού είναι (= ανακαλύπτω ≠ χάνω): *Τελικά, το βρήκα το δαχτυλίδι που είχα χάσει.*

2. όταν βρίσκουμε κάτι, το αποκτάμε (= εξασφαλίζω): *Βρήκε καινούρια δουλειά. / Πού να βρεθούν τόσα χρήματα για την εγχείριση; / Δε βρίσκει λίγο χρόνο για τα παιδιά του.*

3. όταν βρίσκουμε κάποιον, τον βλέπουμε κάπου τυχαία (= συναντάω): *Βρήκε στο δρόμο έναν παλιό της γνωστό.*

4. βρίσκουμε λύση ή απάντηση σε πρόβλημα όταν φτάνουμε σε αυτή: *Οι επιστήμονες βρήκαν ένα νέο εμβόλιο. (= ανακαλύπτω) / Βρήκαν τη λύση στο πρόβλημά τους. (= πετυχαίνω)*

5. όταν βρίσκουμε κάποιον σε μια ορισμένη κατάσταση, τον βλέπουμε να είναι σε αυτή την κατάσταση: *Όταν γύρισα σπίτι, τον βρήκα να μαγειρεύει. / Βρήκε την εξώπορτα ανοιχτή.*

6. όταν βρίσκουμε κάτι καλό, σωστό κτλ., πιστεύουμε ότι είναι καλό, σωστό κτλ. (= θεωρώ, κρίνω): *Βρήκα την απάντησή του πολύ έξυπνη. / Δεν το βρίσκω σωστό να βρίζεις.*

7. όταν κάτι βρίσκεται σε κάτι άλλο, χτυπάει πάνω του: *Η μπάλα βρήκε στο δοκάρι. / Το πίσω λάστιχο βρήκε στο πεζοδρόμιο.*

8. με βρήκε ΕΝΕΡΓ. 3^ο ΠΡ.: λέμε ότι μας βρήκε κάτι όταν μας έχει συμβεί κάτι κακό (= χτυπάει): *Εύχομαι άλλη συμφορά να μη σε βρει!*

9. βρίσκομαι ΠΑΘ.: όταν κάποιος ή κάτι βρίσκεται σε ένα μέρος, σε μια κατάσταση κτλ., είναι σε αυτό το μέρος, την κατάσταση κτλ.: *Το βιβλίο βρίσκεται πάνω στο γραφείο σου. / Ο ασθενής βρίσκεται σε καλή κατάσταση.*

10. βρίσκομαι ΠΑΘ.: όταν κάποιος βρίσκεται με κάποιον άλλο, συναντιέται μαζί του (= βλέπομαι): *Τις προάλλες βρεθήκαμε με τον Πέτρο στο γήπεδο.*

11. μου βρίσκεται ΠΑΘ. 3^ο ΠΡ.: όταν μας βρίσκεται κάτι, το έχουμε: *Σου βρίσκεται λίγος καφές; / Σου βρίσκονται καθόλου ψιλά; (= κρατάω)*

ΕΚΦΡ. αλλού πατάω κι αλλού βρίσκομαι, βρίσκεται σε εξέλιξη, βρίσκομαι σε καλό δρόμο, βρίσκω άκρη, βρίσκω αφορμή, βρίσκω μπροστά μου, βρίσκω τις πόρτες κλειστές, βρίσκω το δάσκαλό μου, βρίσκω το δρόμο μου, βρίσκω τον μπελά μου, όπου βρεθώ κι όπου σταθώ, τα βρίσκουμε, τα βρίσκω μπαστούνια, τα βρίσκω όλα στο πιάτο, τη βρίσκω

βρίσκω άκρη ΕΚΦΡ.: όταν βρίσκουμε άκρη, βρίσκουμε μια λύση σε κάποιο πρόβλημα: *Ύστερα από πολλές συζητήσεις καταφέραμε να βρούμε άκρη.*

βρίσκω αφορμή ΕΚΦΡ.: όταν λέμε ότι βρίσκουμε αφορμή, εννοούμε ότι χρησιμοποιούμε κάποιο γεγονός ως δικαιολογία για να κάνουμε κάτι: *Βρήκε αφορμή ότι δε διάβασε για να τον μάλώσει.*

βρίσκω μπροστά μου ΕΚΦΡ.: το λέμε για κάποιον ή για κάτι που στέκεται εμπόδιο σε κάτι που θέλουμε να κάνουμε: *Αν αποφασίσεις να φύγεις, θα με βρεις μπροστά σου!*

βρίσκω τις πόρτες κλειστές ΕΚΦΡ.: το λέμε όταν δε βρίσκουμε κανένα να μας βοηθήσει σε κάτι που κάνουμε: *Δυστυχώς βρήκε όλες τις πόρτες κλειστές κι έτσι δεν μπόρεσε να ανοίξει το μαγαζί που ήθελε.*

βρίσκω το δάσκαλό μου ΕΚΦΡ.: το λέμε όταν κάποιος άλλος αποδεικνύεται καλύτερος ή πιο ικανός από εμάς σε κάτι (= βρίσκω το μάστορά μου): *Βρήκε το δάσκαλό της στα χαρτιά.*

βρίσκω το δρόμο μου ΕΚΦΡ.: όταν βρίσκουμε το δρόμο μας, καταλήγουμε μετά από σκέψη στο τι θέλουμε να κάνουμε στη ζωή μας: *Βρήκε το δρόμο της κι αυτή, θα δώσει εξετάσεις για να μπει στην ιατρική.*

βρίσκω τον μπελά μου ΕΚΦΡ.: όταν βρίσκω τον μπελά μου, βρίσκομαι μπλεγμένος σε μια δύσκολη κατάσταση χωρίς να φταίω: *Πήγε να τους βοηθήσει και τελικά βρήκε τον μπελά της.*

η **βρόμα** (της βρόμας) ΟΥΣ.:

1. η βρόμα είναι η άσχημη μυρωδιά (= δυσσομία ≠ ευωδιά): *Μας έπνιξε η βρόμα των σκουπιδιών.*

2. βρόμα είναι κάθε ακαθαρσία ή βρομιά: *Τα παράθυρα είναι μες στη βρόμα από τη βροχή και τη σκόνη.*

Δ Η λέξη βρόμα δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

βρομάει και ζέχνει ΕΚΦΡ. (ΑΝΕΠΙΣ.): το λέμε για κάποιον ή για κάτι όταν μυρίζει πάρα πολύ άσχημα: *Δεν μπορείς να τον πλησιάσεις γιατί βρομάει και ζέχνει.*

βρομάω/βρομώ (βρόμησα) ΡΗΜ.:

1. όταν κάτι ή κάποιος βρομάει, βγάζει μια άσχημη ή δυσάρεστη μυρωδιά (= μυρίζω, βρομοκοπάω ≠ μωσχοβολάω, ευωδιάζω): *Βρομάνε τα πόδια του. / Το σπίτι βρομάει ψαρίλα.*

2. **μου βρομάει** 3^ο ΠΡ.: λέμε ότι μια κατάσταση μας βρομάει όταν υποψιαζόμαστε ότι κρύβει κάτι άσχημο ή πονηρό (= μου μυρίζει): *Κάτι μου βρομάει σε όλη αυτή την υπόθεση!*

Δ Οι λέξεις βρομάω και βρομίζω έχουν διαφορετικές σημασίες.

ΕΚΦΡ. βρομάει και ζέχνει, το ένα μου βρομάει και τ' άλλο μου μυρίζει

ο **βρομερός, η βρομερή, το βρομερό** ΕΠΙΘ.:

1. όταν κάτι είναι βρομερό, είναι πολύ βρόμικο και βρομάει (= σιχαμερός ≠ καθαρός): *Σιχαίνομαι να το φάω γιατί το έπιασε με τα βρομερά του χέρια.*

2. λέμε βρομερό κάτι που είναι πολύ κακό, παράνομο ή ανήθικο (= ανήθικος): *Είναι μπλεγμένος σε μια βρομερή υπόθεση απάτης.*

η **βρομιά** (της βρομιάς) ΟΥΣ.:

1. η βρομιά είναι η σκόνη, η λάσπη, οι λεκέδες, τα σκουπίδια ή ό,τι άλλο κάνει ένα χώρο ή έναν άνθρωπο να είναι βρόμικος (= βρόμα ≠ καθαριότητα): *Πλύνε τα χέρια σου, γιατί είναι μες στη βρομιά! / Καθάρισε τις βρομιές από το πάτωμα.*

2. (ΑΝΕΠΙΣ.) βρομιά λέμε την ανήθικη πράξη (= παρανομία, απάτη): *Κάποια βρομιά θα έκανε για να τον κατηγορούν!*

Δ Η λέξη βρομιά δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

ο **βρομιάρης, η βρομιάρα, το βρομιάρικο** ΕΠΙΘ.:

1. όταν κάποιος είναι βρομιάρης, ζει μέσα στη βρομιά και την ακαταστασία (= βρομερός ≠ καθαρός): *Αυτός ο βρομιάρης ο γείτονας πετάει σκουπίδια στο μπαλκόνι μου.*

2. (ΜΕΙΩΤ.) βρομιάρη λέμε κάποιον για να τονίσουμε ότι είναι πολύ κακός ή ανήθικος (= παλινάνθρωπος, κάθαρμα): *Άτιμε, προδότη, βρομιάρη, δε θα μου ξεφύγεις!*

βρομίζω (βρόμισα), **βρομίζομαι** (βρομίστηκα, βρομισμένος) ΡΗΜ.:

1. όταν κάποιος βρομίζει κάτι, το γεμίζει με βρομιές (= λερώνω ≠ καθαρίζω): *Μη με πιάνεις με λερωμένα χέρια, γιατί θα με βρομίσεις.*

/ Έπεσε στις λάσπες και βρόμισε τα παπούτσια του.

2. **βρομίζει** 3^ο ΠΡ.: όταν κάτι βρομίζει, γίνεται βρόμικο (= λερώνει): *Βρόμισαν τα πλακάκια με λάσπες.*

Δ Οι λέξεις βρομίζω και βρομάω έχουν διαφορετικές σημασίες.

ο **βρόμικος, η βρόμικη, το βρόμικο** ΕΠΙΘ.:

1. όταν ένα πράγμα ή ένα μέρος είναι βρόμικο, έχει πολλές βρομιές, λεκέδες, σκουπίδια κτλ. (= ακάθαρτος ≠ καθαρός): *Μην τρως με βρόμικα χέρια! / Η κουζίνα είναι βρόμικη, δεν πρόλαβα να την καθαρίσω.*

2. λέμε ότι κάτι είναι βρόμικο όταν δεν είναι τίμιο, δίκαιο ή νόμιμο: *Αυτός ο ποδοσφαιριστής παίζει βρόμικο παιχνίδι. / Μην ανακατεύεσαι σε βρόμικες δουλειές, γιατί θα βρεις τον μπελά σου!*

βροντάω/βροντώ (βρόντηξα) ΡΗΜ.:

1. βροντάμε κάτι όταν το χτυπάμε ή το κλείνουμε κάνοντας θόρυβο: *Βρόντηξε την πόρτα και έφυγε. / Βρόντηξε το χέρι του στο τραπέζι για να κάνουμε ησυχία.*

2. **βροντάει** ΕΝΙΚ. 3^ο ΠΡ.: όταν βροντάει, ρίχνει αστραπές ή κεραυνούς (= μπουμπουνίζει): *Αστράφτει και βροντάει έξω.*

3. **βροντάει** 3^ο ΠΡ.: λέμε ότι κάτι βροντάει όταν χτυπάει ή κλείνει με θόρυβο: *Τα παράθυρα βροντούσαν από τον αέρα.*

ΕΚΦΡ. τα βροντάω

ο **βροντερός, η βροντερή, το βροντερό** ΕΠΙΘ.:

όταν ένας ήχος είναι βροντερός, είναι πολύ δυνατός και βαθύς, όπως ο ήχος της βροντής: *Οι θεατές ξέσπασαν σε βροντερά γέλια. (= ηχηρός) / Ο λυκεάρχης έβγαλε λόγο με βροντερή φωνή. (= στεντόρειος)*

η **βροντή** (της βροντής, των βροντών) ΟΥΣ.:

1. η βροντή είναι ο πολύ δυνατός ήχος που ακούγεται από τον ουρανό μετά από κεραυνό ή αστραπή (= μπουμπουνητό): *Έριχνε δυνατή βροχή με αστραπές και βροντές.*

2. βροντή λέμε κάθε δυνατό ήχο (= κρότος): *Οι βροντές των κανονιών αντηχούσαν χιλιόμετρα μακριά.*

ο **βροχερός, η βροχερή, το βροχερό** ΕΠΙΘ.:

1. όταν ο καιρός είναι βροχερός, βρέχει ή υπάρχουν σημάδια ότι θα βρέξει: *Αναβάλαμε την εκδρομή γιατί ο καιρός ήταν βροχερός.*

2. βροχερό είναι κάτι, όπως ένα κλίμα, ένα μέρος ή μία εποχή, όταν βρέχει πολύ συχνά: *Δε μου αρέσει το βροχερό κλίμα του Λονδίνου. / Το φθινόπωρο είναι η πιο βροχερή εποχή του χρόνου.*

η **βροχή** (της βροχής, των βροχών) ΟΥΣ.:

1. η βροχή είναι οι σταγόνες νερού που πέφτουν από τα σύννεφα στη γη: *Έπιασε ξαφνικά μια δυνατή βροχή και γίναμε μούσκεμα.*

2. **βροχές** ΠΛΗΘ.: οι βροχές είναι το χρονικό διάστημα κατά το οποίο βρέχει συνέχεια: *Στην Ασία, το καλοκαίρι είναι η περίοδος των βροχών.*

3. βροχή από κάτι σημαίνει πολύ μεγάλη ποσότητα από κάτι: *Ο υπουργός δέχτηκε βροχή από ερωτήματα σχετικά με το νομοσχέδιο.* (= πλήθος)

ΕΚΦΡ. πέφτουν βροχή

οι **βροχοπτώσεις** (των βροχοπτώσεων) ουσ.: όταν οι μετεωρολόγοι λένε ότι θα υπάρχουν βροχοπτώσεις, εννοούν ότι θα υπάρχουν βροχές: *Οι δυνατές βροχοπτώσεις κατέστρεψαν τις καλλιέργειες.*

η **βρύση** (της βρύσης, των βρυσών) ουσ.: η βρύση είναι ένα μεταλλικό αντικείμενο στο νεροχύτη ή στην μπανιέρα, με το οποίο μπορούμε να ρυθμίσουμε πόσο νερό μπορεί να περάσει από εκεί: *Άνοιξε τη βρύση και γέμισε τον κουβά με νερό.*

βυζαίνω (βύζαξα) ΡΗΜ. (ΑΝΕΠΙΣ.):

1. όταν μια γυναίκα ή ένα θηλυκό ζώο βυζαίνει το παιδί της, το ταΐζει με γάλα από το στήθος της (= θηλάζω): *Η σκύλα δε βυζαίνει άλλο τα κουταβάκια, γιατί δεν έχει άλλο γάλα.*

2. όταν ένα μωρό ή ένα μικρό ζώο βυζαίνει, ρουφάει γάλα από το στήθος της μητέρας του: *Το μωρό κλαίει γιατί θέλει να βυζάξει.*

3. λέμε ότι βυζαίνουμε κάτι όταν το βάζουμε στο στόμα και το ρουφάμε με τα χείλια (= πιπιλίζω): *Είναι κοτζάμ παιδί και βυζαίνει ακόμα το δάχτυλό του.*

το **βυζί** (του βυζιού, των βυζιών) ουσ. (ΑΝΕΠΙΣ.): βυζί λέμε αλλιώς το στήθος των γυναικών (= μαστός): *Το μωρό ρουφάει το γάλα από το βυζί της μάνας του.*

βυθίζω (βύθισα), **βυθίζομαι** (βυθίστηκα, βυθισμένος) ΡΗΜ.:

1. βυθίζουμε ένα πλοίο ή κάτι άλλο όταν το κάνουμε να χαθεί κάτω από την επιφάνεια του νερού (= βουλιάζω): *Βομβάρδισαν το πλοίο και το βύθισαν μαζί με τους επιβάτες.*

2. όταν βυθίζουμε κάτι μέσα σε ένα υγρό, το βάζουμε μέσα σε αυτό (= βουτάω): *Ο γλάρος βύθισε το ράμφος του στο νερό.*

3. βυθίζουμε κάτι όταν το σπρώχνουμε για να μπει βαθιά κάπου (= μπηγώ, χώνω): *Ο σκύλος βύθισε τα δόντια στο χέρι του. / Βύθισε το μαχαίρι στο στήθος του.*

4. **βυθίζεται** ΠΑΘ. 3^ο ΠΡ.: κάτι βυθίζεται όταν πέφτει από την επιφάνεια του νερού στο βυθό (= βουλιάζει): *Το σκάφος βυθίστηκε επειδή ήταν υπερφορτωμένο.*

5. **βυθίζομαι** ΠΑΘ.: λέμε ότι βυθίζομαι σε κάτι όταν έχω όλη την προσοχή μου σε αυτό (= απορροφείμαι): *Δε με άκουγε, καθώς ήταν βυθισμένος στις σκέψεις του.*

6. **βυθίζομαι** ΠΑΘ.: λέμε ότι κάποιος ή κάτι βυθίζεται όταν βρίσκεται σε μια άσχημη κατάσταση: *Έγινε διακοπή ρεύματος και η πόλη βυθίστηκε για δύο ώρες στο σκοτάδι. / Η χώρα βυθίστηκε στο πένθος για το θάνατό του.*

ο **βυθός** (του βυθού, των βυθών) ουσ.:

1. ο βυθός είναι το έδαφος που βρίσκεται στο χαμηλότερο σημείο κάτω από τα νερά θάλασ-

σας ή λίμνης (= πυθμένας, πάτος): *Το ναυάγιο βρέθηκε στο βυθό της θάλασσας.*

2. ο βυθός είναι όλα τα ζώα και τα φυτά που ζουν στα χαμηλότερα σημεία των θαλασσών ή των λιμνών: *Κάνουν καταδύσεις και εξερευνούν το βυθό της θάλασσας.*

η **βυσσινάδα** (της βυσσινάδας, των βυσσινάδων) ουσ.: η βυσσινάδα είναι το αναψυκτικό που φτιάχνεται από χυμό βύσσινου, που έχει διαλυθεί μέσα σε νερό: *Προτιμάει τη βυσσινάδα από την πορτοκαλάδα.*

ο **βυσσινής**, η **βυσσινιά**, το **βυσσινί** ΕΠΙΘ.: όταν κάτι είναι βυσσινί, έχει σκούρο κόκκινο χρώμα, όπως το βύσσινο (= μπορντό): *Η αυλαία είναι από βυσσινί βελούδο.*

το **βυσσινί** ουσ.: το βυσσινί είναι το βυσσινί χρώμα (= μπορντό): *Τα χρώματα της ομάδας είναι το βυσσινί και το άσπρο.*

⚠ Η λέξη βυσσινί δεν κλίνεται.

η **βυσσινιά** (της βυσσινιάς, των βυσσινιών) ουσ.: η βυσσινιά είναι το δέντρο από το οποίο βγαίνει το βύσσινο: *Οι βυσσινιές στον κήπο είναι ανθισμένες όπως κάθε άνοιξη.*

το **βύσσινο** (του βύσσινου, των βύσσινων) ουσ.: το βύσσινο είναι ο κόκκινος καρπός της βυσσινιάς, που μοιάζει με το κεράσι, αλλά έχει πιο ξινή γεύση: *Έβρασε τα βύσσινια για να φτιάξει γλυκό του κουταλιού και βυσσινάδα.*

ΕΚΦΡ. να λείπει το βύσσινο

το **βυτίο** (του βυτίου, των βυτίων) ουσ.:

1. το βυτίο είναι ένα μεγάλο βαρέλι σε σχήμα κυλίνδρου, που χρησιμοποιείται για την αποθήκευση ή τη μεταφορά υγρών: *Οι αποθήκες του στρατοπέδου είναι γεμάτες από βυτία με καύσιμα.*

2. ένα βυτίο πετρέλαιο είναι τόσο πετρέλαιο, όσο χωράει σε ένα βυτίο: *Το χειμώνα κάψαμε ένα βυτίο πετρέλαιο.*

3. βυτίο λέμε και το βυτιοφόρο: *Στο τελωνείο γίνεται έλεγχος σε όλα τα βυτία που μεταφέρουν πετρέλαιο.*

το **βυτιοφόρο** (του βυτιοφόρου, των βυτιοφόρων) ουσ.: το βυτιοφόρο είναι ένα μεγάλο αυτοκίνητο με βυτίο στην καρότσα του: *Δύο βυτιοφόρα μετέφεραν νερό για το σβήσιμο της φωτιάς.*

ο **βωβός κινηματογράφος** ουσ.: έτσι λέμε τις παλιές ταινίες στις οποίες δεν ακούγονταν οι φωνές των ηθοποιών: *Ο Τσάρλι Τσάπλιν πρωταγωνιστούσε σε πολλές ταινίες του βωβού κινηματογράφου.*

⚠ Ο βωβός κινηματογράφος δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

ο **βωμός** (του βωμού, των βωμών) ουσ.:

1. στην αρχαία Ελλάδα, ο βωμός ήταν μια χαμηλή κατασκευή σε σχήμα τετραγώνου, πάνω στην οποία γίνονταν θυσίες στους θεούς: *Οι αρχαίοι Έλληνες θυσίαζαν ζώα στους βωμούς.*

2. βωμό λέμε το σκοπό που απαιτεί θυσίες: *Θυσιάστηκε στο βωμό της πατρίδας.*